Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

NĂM THỨ MƯỜI SÁU — SỐ THỨ 3428

MỖI SỐ 0$04

NGÀY THỨ SÁU 24 AOUT 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Phápquốc và các Thuộc-địa Pháp	8$00	4$00	2$00	1$00
Ngoại-quốc	9.00	4.50	2.25	
Các làng và các công-sở	14.00	7.00	3.50	
	10.00	5.00	2.50	

Hơn mua báo có kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
● Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres [illegible] la rédaction doivent être [illegible] au Directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : P. K. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . 0$40 la ligne

DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE N° 9226

Quốc-túy với hủ-tục

II

Ba đến việc cúng giỗ: người ta ở đời, qui nhất là cái lòng cảm ơn, loài người phân biệt với giống vật, cũng phần nhiều nhờ có cái lòng ấy, mà đối với người sinh thành ra mình, như cây có gốc, như nước có nguồn, lại càng nên có cái lòng ấy lắm. Hằng năm gặp ngày hủy, tức là cái ngày buồn của người chí thân của mình đã khuất đi, thì ta sắm sửa hương hoa lễ vật, thành kính cúng dâng, để tỏ ý thương cảm đến người đã khuất, và ghi nhớ cái ngày tang suốt đời của mình. Đức Khổng-tử nói: « Thờ người chết như thờ người sống, thờ người mất như thờ người còn, mới là bực đại hiếu ». Cái lục cúng giỗ của ta, thật là hợp cái ý ấy, thật là một tục rất hay.

Chỉ vì người sau theo cái ý riêng của mình, bẩy vẽ ra lệ nọ khoản kia, mà tục khao vọng mới thành ra một việc rất phiền lụy. Thường thấy làm người, tuy có hiền đạt mặc lòng, mà hoặc vì túng thiếu đồng tiền, hay là vì duyên cớ gì khác, việc khao vọng không làm theo được như khoản lệ của làng, thì người làng vẫn không công nhận, nơi trong đình, ngôi hương-ẩm, cũng như người khác vậy, chẳng được hưởng chút quyền lợi gì hơn. Nhà tang không cứ giàu hay nghèo, hễ không nộp đủ khoản lệ cho làng, thì tuy có trình báo mặc lòng, nhưng làng cũng cứ làm tỉnh không ai chịu nhìn đến, thậm chí có nơi lại bạch lạc bắt bẻ, sinh ra nhiều chuyện lôi thôi, mà người chết nằm đó, vẫn không được chôn cất. Nếu gia nhà quan trưởng và những nhà phong phú, vì sẵn tiền lắm bạc mà sinh ngông, mượn ngày hủy của tiên nhân làm một dịp phô trương, để mua lấy cái hãnh diện ở trong xã-hội, làm ra mâm cao cỗ đầy, tiếp đãi tân khách, nào lăn nống linh đình, hầu hạ tấp nập, chẳng khác gì trong nhà có việc vui mừng rất to, chủ nhân thì chỉ chăm chẳng về việc thù tạc khoản tiếp, còn có bụng nào nghĩ đến việc gì khác nữa, thế thì ra ngày buồn lại hóa ra ngày vui, ngày để cảm niệm đến người chết, lại hóa ra ngày để săn sóc đến người sống, đã mất bẩn cái ý hay ý tốt về sự cúng giỗ, mà lại sinh ra một mối phiền lụy rất to.

Lại đến cái tục ăn tết của ta, cũng chỉ là gặp lúc ngày lành tháng tốt, trước là cảm niệm đến người chí thân đã khuất của mình, sau là họ hàng bè bạn đi lại với nhau, chén nước miếng giàu để tỏ tình thân ái, ý tứ cũng rất là hay. Chỉ vì những nhà giàu có muốn phấn sức trang hoàng, mới vẽ vời ra lắm chuyện, những gia tư thường thường giờ xuống, cực chẳng đã cũng phải gắng gượng để theo thời, mà tục ăn tết mới sinh ra lắm điều phiền lụy. Tức như cái Tết nguyên-đán của ta, chẳng qua là trái đất xoay quanh một vòng, hết năm cũ lại sang năm mới, có điều gì đáng vui mừng mà làm ra to tát linh đình như thế, ấy là chưa kể tết mồng ba tháng ba, tết mồng năm tháng năm, tết trung thu, tết trùng cửu, tết trùng thập vân vân, phần nhiều là nhẩm mắt lấm theo người Tàu, không có chút ý nghĩa gì, cử động lại càng vô lý và đáng buồn cười hơn nữa.

Đó là xin kể qua một vài tục đương thông hành ở xã-hội ta bây giờ, theo phái cựu-học thì phần nhiều cho là quốc túy mà muốn giữ lấy, theo phái tân-học, thì phần nhiều cho là hủ tục mà muốn bỏ đi, ý kiến vẫn thiên về một bên mà nghị luận vẫn không được chính đáng. Vậy ta tưởng nên tùy thời thế thuận nhân tình mà tìm phương sửa đổi cho khôn khéo, đừng có thấy nghẹn bỏ ăn mà thiên về mặt thủ cựu, cũng đừng có được cá quên nơm mà thiên về mặt duy tân, cốt giữ lấy cái lòng trung hậu và cái ý tình vì của người đời xưa, có bổ ích đến nhân tâm đến phong hóa, mà lại không phiền nhiễu quá, cho người ta dễ theo, thế mới là bảo tồn quốc-túy mà lại thích hợp với cái thời đại cải-lương này. Những người có học thức, có nhiệt thành, có nghị-lực, tự nhận lấy cái trách-nhiệm qui bán dịu dắt quốc-dân trên con đường tiến-hóa, nghĩ sao?

H. T. B.

Vô-tuyến-điện

Ngày 21 août 1928

Nước Pháp

Số dự toán về năm 1929

Trong hài trình số dự toán năm 1929, quan tổng-trưởng bộ thi chánh Poincaré sẽ đệ trình lại phòng trị sự cần thứ-dân nghị-viện, thì việc quan bộ nhất là giữ cho sở chỉ-thu được quân bình, nhưng không phải thăng thanh, chỉ phải trích một ngàn triệu trong số thu nhập về chương trình Dawes mà thôi.

Chánh-phủ giảm nhiều số chi 1926 của các ty xin, giảm cả số chi tiêu về việc quốc phòng.

Trái lại chánh-phủ tăng các số chi tiêu để mở mang nghề hàng-không, nhất là các đường hàng không nối với Đông-dương, cũng các số chi tiêu để mở mang việc nông phố, việc kỹ-nghệ, và việc công-tác.

Trong số dự-toán lại dự cả việc tính toán lại tiền lương hồng, và tăng trợ cấp của các viên chức, việc giảm thuế cho các nhà kỹ nghệ, các nhà thương-mại, và các hạng phải đóng thuế khác.

Tại hội tổng liên-hiệp học sinh

Ban hội-đồng thứ nhất của hội tổng liên hiệp học sinh đã bàn cái vấn-đề cho mấy hội liên-hiệp quốc-dân vào hội. Các đại biểu Hà-lan Thụy-sĩ, và nước Anh có nói các đại-biểu ấy không phản đối việc cho một hội liên hiệp vào hội tổng liên hiệp, nhưng xin hỏi nếu cho rộng cả các hội đều vào hội, sợ có điều bất tiện cho hội tổng liên hiệp sáng.

Sau hội-đồng bàn đến việc cho nước Mexique, theo lệ phải đưa đơn sau tháng mới được vào.

Nhưng trước đây xứ Guatemala được cho ngay, không phải đợi kỳ hạn nào cả, nên nước Mexique được nước Pháp, nước Bỷ, và nước Hà lan bênh vực cho, cũng xin được đãi như nước xứ Guatemala.

Về việc ấy có hai khoản khởi nghị như sau này, một khoản xin cho nước Mexique vào ngay, nhưng trong sáu tháng mới được phép dự các cuộc điều phiếu, một khoản của nước Bỷ, thì xin cho nước Mexique được vào ngay. Hội-đồng bàn kịch liệt, sau khoản thứ nhất được đại đa số ưng chuẩn, vậy nước Mexique được vào hội.

Việc đình công ở Roubaix ngày 16 aout mới rồi

Hội đồng Lao hiệp công sản thụ thuyền về nghề sơn nhà và quét vôi, định số động nhất loạt đình công, ngày 16 août không thành công, thì đã quyết nghị trở lại làm việc.

Một hội quốc tế vô gia cư vô nghề nghiệp

Báo *Intransigeant* đăng tin rằng một người tây đong bị bắt ở Perpignan, tự xưng là hội trưởng hội liên hiệp quốc tế vô gia cư vô nghề nghiệp, là hội có hàng mấy nghìn hội viên, ai vào hội phải nộp một franc. Người ấy có mang nhiều mẩu giấy nhỏ, vẽ các đầu hiệu riêng của bọn vô gia cư và nghề nghiệp vẽ ở trên cửa và tường nhà để đánh dấu hiệu riêng.

Tây-ban-nha

Việc chính-trị

Đại tướng Primo de Rivera đã tiếp các quan tổng trưởng bộ nội vụ, và học vụ, các vị thượng quan, mà công bố số dự toán năm nay mới sửa luôn cả về hai năm. Sổ cách soạn sổ dự toán năm thế, trái với hiến pháp, nhưng trong thời thống quyền quốc vụ thì việc ấy cũng không có gì là quan trọng. Mà cái cách ấy lại có lợi, vì trong một năm giới sổ thể xem xét các sổ chi thu, mà soạn sổ dự toán về năm sau, một cách dễ dàng.

Nước Nga

Tìm thấy di-tích cổ thời

Một đoàn khảo-sát có tìm thấy ở bản đảo Ya-mam di tích một cái nhà hát cổ rất lớn. Có các bia viết bằng chữ Hy-lạp, chỉ Hội hát, các thành ấy, và các đài cổ v.v.

Hy-lạp

Việc tuyển cử nghị-viên

Cứ như tin tức vô cuộc bầu cử, thì đảng của ông Venizelos được 217 ghế và 235 ghế. Các quan thượng thư đều được tái cử cả.

MM. Cafadaris, Tsaldaris, Pananiotakis, trúng cả.

A. R. I. P.

HÀI ĐÀM

Học-trò trốn học

Cận kề sơn hay trốn học, một buổi sáng kia, đang ngồi ở trong lớp học mà nhà trường, thấy có một anh học-trò kêu đau bụng. Thầy giáo cho cấp cảnh về nghỉ.

Gọi ta vội-vàng đứng dậy chắp tay cúi vô thầy giáo rằng:

— Bẩm thầy! Buổi chiều hôm nay con cũng đau bụng.

Hi-đình, Ng-văn-Tôi

Việc Trung-hoa

Ngày 18 août 1928

Nước Nhật lại dọa

Trương-học-Lương

Lâm quyền-Trợ lý Hoàn-sự Nhật có bảo Trương-học-Lương rằng phải lập tức thôi việc đầu hàng chính-phủ Quốc-dân, nếu không có lòng tự quyết thì từ chức đi, nhất định không nghe thì nước Nhật quyết tự do hành-động. nước Mỹ nếu can-thiệp vào, thì sẽ phải đánh nhau.

Lâm quyền-Trợ định ngày 20 août triệu-tập các Hoàn-sự sứ nơi ở Phụng-thiên mở một cuộc hội-nghị để bàn các chính sách thực-thi đối với Trung-hoa.

Lại có tin người Nhật nói rằng Trương-học-Lương đã thông-cáo cho chính-phủ Nhật về cái ý chỉ thông-hiệp cả Đông-lam-linh với chính-phủ Quốc-dân, chính-phủ Nhật cho là Trương không nghe lời khuyên bảo, có một hộ-phận binh nên đem quân đánh Phụng-thiên, nhưng quân hộ cho là cái thế-lượn quá-quyết ấy chưa nên làm vội.

Tin Borodine

Có tin rằng Borodine lại mới từ nước Nga sang Trung-quốc, nghe đâu hiện ở Khẩu-luận.

(*Dịch báo Tân*)

Ngày 22 Août 1928

Bản giao-ước của Đức với Trung-hoa

Thượng-hải. — Bản giao-ước của Đức với Trung-hoa đã ký ngày 11 août. Nhân-dân hai nước sẽ nộp tiền cả các thứ thuế linh hàng số thuế của dân các nước có giao ước thương-mại với Trung-hoa.

Linh cố-động chủ nghĩa cộng-sản

Thượng hải. — 5 người lính Trung-hoa thải hồi khi tới Thượng-hải bị bắt vì tội cổ-động cộng-sản.

Bộ linh-sự Anh ở Nam-kinh

Thượng hải. — M. Howe'e, tổng lính-sự Anh đã đi Nam-kinh, để lại mở bộ lính-sự bị đóng cửa 17 tháng nay.

Việc đề chế Nhật-bản

Thượng-hải. — Việc đề chế Nhật-bản lại kịch-liệt hơn, người Trung-hoa định làm thế để cưỡng người Nhật công-nhận cái chủ-quyền của Trung-hoa ở Mãn-châu.

1.800 người chết vì thủy tai ở Sơn-đông

Thượng-hải. — 1.800 người chết đuối vì thủy tai ở Sơn-đông.

Các sở vô-tuyến-điện

Thượng-hải. — Cuộc hội nghị quốc đầu về việc giao thông cấm tiết cả các sở vô-tuyến-điện không phải của nước.

Hình luật mới

Thượng-hải. — Một bộ hình luật mới Trung-hoa đến ngày 1er septembre sẽ thi hành.

Nhà hội truyền-giáo của Anh ở Bái-an-phủ

Thượng-hải. — Tuy rằng chánh phủ hồi mới, song quân Trung-hoa vẫn đóng ở nhà hội truyền giáo Anh ở Bái-an-phủ.

Các khoản thuế mới

Thượng-hải. — 55 thuế mới tan nát đầu nói người ta lo không có tiền hoàn trái khoản ngoại quốc bảo lãnh bằng thuế ấy, mà hiện đã đã chậm không hoàn được đúng kỳ.

A. R. I. P.

Tin Saigon

Cuộc diễn-thuyết của ông nghị-viên Gérard

Hôm qua, ông nghị-viên Gérard, là xã-trưởng thành Dijon có diễn-thuyết tại phòng Thương-mại Saigon về vấn-đề « Rượu nho », phân-trần rõ rệt được cái giá-trị liên-lạc về đường kinh-tế của nước Pháp với các thuộc địa thế nào. Tuổi là ông đã làm xong cuộc diễn-thuyết của ông tại miền Nam Đông-dương vậy.

Cử-tọa đông lắm, trong hàng các quan thì có quan Tổng-đốc Nam-kỳ, quan Tổng-sứ Aubert, quan Thống-quân đô-đốc lại Đông-dương. Phòng Thương-mại trần-thiết lịch-sự lắm. Cử-tọa nghe ông nghị diễn-thuyết xong đều vỗ tay hồi lâu.

Ông Rouelle là xã-trưởng Saigon và quyền hội-trưởng phòng Thương-mại có giới-thiệu diễn-giả với cử-tọa rồi thay mặt thành-phố Saigon và các nhà thương-mại Nam kỳ tỏ lời cảm ơn ông đã vì Mẫu-quốc mà cổ-động như thế.

Trong khi diễn-thuyết lại có những phim ảnh chép rất hồ tình.

Sáng hôm nay ông nghị Gérard đã đi chuyến xe thường ra Nha-trang, ngồi trong toa riêng của phủ Toàn-quyền.

Cuộc cổ-động cho rượu nho của nước Pháp

(*Tiếp theo*)

Các báo trung tân-dương về việc ông nghị-viên Gaston Gérard, xã-trưởng thành Dijon, đi cổ-động cho các thứ rượu nho của nước Pháp như sau này:

Báo *Le Temps*:

Phàm các thành-phố lớn không có kỹ nghệ gì, chỉ trông vào các thứ thổ sản riêng thôi, thì không cần phải mở mang các nhà máy, mà chỉ cần phải làm cho thiện-hạ rộng biết các thổ-sản của mình, mở mang việc thương mại, cạnh tranh cho khỏi mất cái địa vị của mình. Ấy đó chính là cái chức vụ mà ông xã-trưởng thành Dijon tự mình đảm vậy. Ông Gaston Gérard đem hết thì lực mà làm cái chức vụ ấy; ông vừa còn anh tuấn, vừa có nhiệt thành, có hăng hái (nguyên ông là một tay luật sư ở Cour d'er) thác hành đến các nước mà hiện thuyết đã bình vực cho đất Bourgogne.

* *

Báo *Illustration*.

Thật không còn ai là không hiểu cái sức hành động nóng ghê của ông xã-trưởng thành Dijon là ông Gaston Gérard nữa.

Báo *Illustration* này hiện đã thuật cái cảm-tạ giá cao tôn hiển về mọi việc hành động của ví thiếu niên xã trưởng ấy, nhất là những cuộc diễn thuyết của ông khắp các nơi trong tân, cựu thế giới, để hành vực cho các thổ-sản của nước Pháp, nhất là hành vực cho rượu nho, là thứ quốc sản của ta.

Ông Gaston Gérard đương muốn làm cho nơi kinh-đô đất Bourgogne thành ra chốn trung tâm điểm về các làm thực hiện. Năm 1921, ông mở ra cuộc Hội-nghị Dijon, phàm bao nhiêu các đồ ăn ngon uống tốt đều có đem bày và có đem bán cả. Năm ấy có từ ngày 3 đến ngày 16 novembre, thành Dijon có tới 400.000 khách đến ăn. Công cuộc thành hiệu thật là mĩ-mãn.

Bách-tử kim-đan

(百子金丹)

IV

Thánh-nhân trị khác mà lý cùng

(Quế-sơn-tử)

Cái đạo sát sản tiên-vương, cũng khác nào như qua-cà và lực-luật trong thiên-hạ vậy. Bộ tanh hết chước trời, mà bộ hiền hết chước thánh, để là cái đại-sở của trời đất. Hễ giữ được cái đạo ấy thì trị, mà hễ mất cái đạo ấy thì loạn, để là trị loạn sở dĩ phân-biệt vậy. Bởi vì thiên-ng không nhi đạo, cho nên thánh nhân trị khác mà lý cùng. Đời xưa và đời nay cùng thông-đạt với nhau, cho nên bậc tiên-hiền có tài truyền phép cho đời sau vậy.

Bạo không gì lớn bằng vô-vi

(Vân-dương-tử)

Ôi! Bạo không gì lớn bằng vô-vi, mà hành thì không gì lớn bằng cần-giữ-o. Bởi sao lại nói như thế? Bởi vì vua Thuấn mà Nêu thiên xem trị thiên hạ, chỉ gẩy cái đàn cầm năm giây, hát cái bài ca Nam-phong, im lặng như người không có ý trị nước, đạm bạc như người không có lòng thương dân thế mà thiên-hạ được thịnh-trị; ông Chu-công đặt ra lễ nhạc, tế giao trời đất, tế vạng nói sông, không đúng sai lễ, hình-phạt bỏ không, mà thiên trong hiếu-đi, đến đến-đến-đến. Vua nước Việt thường đi mấy lần trăm mà vào triều-kiến, thế thì đã biết rằng vô-vi mà tức là hữu-vi vậy.

3. — QUÂN-ĐẠO LOẠI

Hóa dân như thần

(Tuân-tử)

Ôi! Trị dân có đạo thì không nên cùng yêu cầu tập. Bởi thế cho nên bậc minh-vương tay thế mà đãi đãi dân; lấy đạo mà dạy bảo dân, dùng mệnh lệnh mà dẫn-dụ cho dân theo, dùng ngôn-luận mà giảng-giải cho dân hiểu, lại dùng hình pháp mà cấm đoán-dân vậy nên dân cảm hóa như thần.

Ở trên trị dưới

(Đoàn-văn-tử)

Làm ông vua có quyền có thế, nếu mình tự xử vào cái địa-vị đáng kể-n thì không còn ai chê vào đâu được nữa. Mình im lặng thì thiên-hạ tôn, mình cử-động thì thiên-hạ theo, mình nói bên thì thiên hạ tin, mình hành-vi thì thiên-hạ phục, bởi thế ở ngôi trên mà giả ngay được mọi kẻ dưới vậy.

Cùng dân cùng lao, dật

(Đoàn-văn-tử)

Làm ông vua không nên không cùng dân cùng lao dật, ngại là lắm khó nhọc vì lắm sự nhân dân phải cùng nhau vất. Kẻ giàu-sang có thể không thể [illegible] kẻ nghèo-hèn chớ đừng vì thế mà không thể-đáp cho muốn dân được. Nếu ông vua không thể đáp cho muốn dân thì muốn dân tất không vui lòng mà tôn kính thì ngôi vua tất phải mất. Sự nguy-hiểm còn gì lớn hơn thế nữa! Sự lại vẻ còn gì ốn hơn thế nữa!

Quí lấy thân mình làm thiên-hạ

(Lão-tử)

Thân sống hay thân nhục, sống đều sự hết, sự đại-hoạn đến thân. Thế nào gọi là sống? Thế nào gọi là nhục? Sống ở ngôi cao nhọc lắm kẻ hèn. Được sống-nhịnh thì hình như sự hết, mà mất sống-nhịnh cũng hình như sự-hết, thế gọi là « sống nhục nhọc hình ». Thế nào gọi là sự đại-hoạn đến thân? Ta sở dĩ có đại-hoạn là vì ta có thân; Nếu ta không có thân thì ta có đại-hoạn gì nữa. Bởi thế cho nên ông vua quí lấy thân mình làm thiên-hạ thì mới có thể gửi được thiên hạ; mà ông vua yêu lấy thân mình làm thiên-hạ thì mới có thể giấp được thiên hạ vậy.

Ông vua quí phải trọng và tính
(Lão-tử)

Trọng làm gốc cho sự khinh, tĩnh làm chủ cho sự nóng. Bởi vậy, người quân-tử cả suốt ngày lúc nào cũng phải nghĩ điều tự-trọng. Dầu gặp sự vinh-mà tự sự vẫn im lặng. Xiển-nhiên vậy. Cớ sao ông vua làm chủ muôn cỗ xe, mà lại coi thân mình khinh hơn thiên-hạ ru! Khinh thì thất-thân, mà nóng thì thất quân.

Ông vua nên nghĩ cái lo không cùng
(Quế-nham-tử)

Làm ông vua nên nghĩ cái lo không cùng, mà làm cái việc không mỏi. Lấy sự không cầu mà chiếm được, lấy sự không hỏi mà nghe được. Ta không cầu mà chiếm thì ta được lợi, mà kẻ kia không thấy mà ra thì kẻ kia hại; ta không hỏi mà nghe thì ta được thấy, mà kẻ kia không thưa mà đáp thì kẻ kia thạo. Vậy nên ta suốt Ngày hỏi mà kẻ kia không biết đáp thế nào cho được, ta suốt ngày lấy mà kẻ kia không biết ra thế nào cho được. Ta cùng ngày cầu thêm sáng mà kẻ kia không biết tại sao mà mất. Xem thế thì kẻ hậy-ở. ở đường mà thuộc âm, còn ông vua ở âm mà thuộc dương. Âm-dạo chuộng bình mà lộ tính, dương đạo không mỏi mà qui thần vậy.

(Còn nữa) Nguyễn-đỗ Mục

Tin sau cùng.

Việc tìm ông Amundsen ở Bắc-cực

Ở Oslo có tin rằng tàu Heimland đi tìm ông Amundsen định đi vào chỗ đất Charles, nhưng vướng vàng đá không sao đi được.

Lại một cuộc bay qua Đại-tây-Dương

Hai phi công Hoa-kỳ Hassel và Cramer định bay từ Hoa-kỳ đến Thụy-điển khởi hành từ Ontario ngày hôm thứ bẩy, đáng lẽ ngày hôm chủ nhật phải tới Groenland, song chưa thấy tới. Chách-phủ Hoa-kỳ đã cử mấy chiếc tàu đi tìm.

A. R. I. P.

Tin nước, tin đê, và tin đường sá

Hà-đông

Ngày 18 Août: Đường thuộc địa số 1 yên tĩnh, không ngập.

Đường thuộc địa số 6, từ quá Mai-linh trở đi, các xe cộ không đi lại được.

Hòa-bình

Ngày 20 Août: Mực nước sông Đà, hồi 7 giờ sáng tới 6 m 30. Nước xuống chậm. Hồi 15 giờ tới 6 m 27.

Nam-định

Ngày 17 Août: Đường số 10, từ Nam-định đi Tân-độ ngập 1 km 250 từ km 89 tới km 91. Nước sâu 45 phân. Không đi lại được.

Đường số 10 từ Nam định đi Ninh-bình ngập chỗ dài cả thảy 880 m. Nước sâu 20 phân. Còn đi lại được.

Ngày 18 Août: Đường số 10 từ Nam-định đi Tân-độ ngập 1 km 250 từ km 89 đến km 91. Nước sâu 25 phân. Không đi lại được.

Đường số 10 từ Nam-định đi Ninh-bình. ngập chỗ chỗ, dài cả thảy 880 m. Nước sâu 20 phân. Còn đi lại được.

Ngày 19 Août: Đường số 10 từ Nam-định đi Tân-độ ngập 1 km 250, từ km 89 đến km 91. Nước sâu 25 phân. Đi lại được.

Ngày 20 Août: Đường số 10 từ Nam-định đi Ninh-bình ngập 8 chỗ, dài cả thảy 785 m. Nước sâu 20 phân. Đi lại được.

Ngày 21 Août: Đường số 10, từ Nam-định đi Ninh-bình ngập 7 chỗ, dài cả thảy 690 m. Nước sâu 20 phân Đi lại được

CÁC NHÀ DÙNG BỐ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 34 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, vì mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	28 độ
15 giờ	30 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	9 $	60
nhì, —	8	60
ba, —	7	70
Thóc hạn, nhất, —	5	60
Bắp ngô —	5	50

Giá hạn. — Kể từ ngày 23 Août 1928, giá hạn ở kho Nhà nước định là 12 l. 60.

Thời giá quốc tế:

		Ngày 21 Août 1928	
3 tháng	hoàn đến	78	95
3 tháng	hoàn đến	98	90
4 tháng	vinh-viễn 1917	89	90
4 tháng	» 1918	80	90
6 tháng	» 1920	103	90
6 tháng	hoàn đến 1920	112	00
4 tháng	1918	118	25
	Ngày 22 Août 1928		
3 tháng	vinh-viễn	68	00
5 tháng	1918-1918	93	75

Hội đồng chính-phủ. — Ban Hội-đồng chính phủ thường-trực đã họp sáng hôm nay tại phủ Toàn-quyền do quan quyền Toàn-quyền Robin chủ tọa.

Trong các vấn-đề bàn tại kỳ này, nay thuật lại mấy việc sau này:

Việc miễn thuế do nghị-định ngày 23 septembre 1926 đã đặt ra, cho các động-sản và bất động-sản của hội Tin-lành Pháp, hội Nói-miễn, hội Bảo-trợ các trẻ Tây lai và thiên nhân và hội Hợp-thiện.

Nghị-định quan Khâm-sứ Trung-kỳ định tiền nộp et.cu về việc giá-thú Annam tại tòa Đốc-lý Vinh-Bến-thủy.

Việc cấm đem vào địa-hạt Đông-dương những sách và báo cấm sau này:

Tạp-chí « *Tsin-Houa* » bằng chữ nho;

Sách ký nhân lí « *Réminiscence d'un voyage dans les pays du Sud* » bằng chữ nho;

Nhật-báo « *Hien-siang-Pao* » bằng chữ nho;

Nhật-báo « *Sin-Tchang-Kouo-Pao* » bằng chữ nho;

Nhật-báo « *Lao-Nong* » bằng quốc-ngữ, vân vân.

Quan Thống-soái Aubert ra thanh tra ngoài Côn-lôn. — Vừa rồi, quan Thống-soái Aubert có ra thăm trại điền binh ngoài đảo Côn-lôn cùng ở Rạchgiá.

Ngày 21 août ngài đã trở về Saigon.

Cuộc diễn thuyết về rượu nho nước Pháp. — Đêm ngày 28 tháng này hồi chín giờ tối, ông nghị-viên Gérard là xã-trưởng thành Djon sẽ diễn thuyết về « Rượu nho của nước Pháp » (Les vins de France) tại rạp chiếu bóng Palace.

Ngài ho dư?

Vậy nên lập-tức đến hiệu **Bào-chế CHASSAGNE**, *Số 59, phố Paul Bert, Hanoi* sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức-khắc bệnh ho, hơ gió, ho lao, vân vân, của ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc **SIROP NOFAL.**

ĐI NGHỈ MÁT ĐÃ VỀ

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

55 nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 395

Xét nghiệm máu-mủ, đờm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau dạ dầy, đau ruột, bệnh đàn-bà và hộ-sinh, vân vân.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bẩy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ rưỡi đến 12 giờ trưa, có hạn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin cáo cùng mọi bạn khi có việc gì viết thư đến hỏi bản-quán, thì cho biết rõ số tên ở từ giấy gửi báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quitt ấy, để cho người tìm để tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên rẫu tắt, hoặc thêu quá, không cho đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ở mà trả lời.

Trường luyện tập võ-bị Pháp-Việt lại khai giảng. — Vì năm nay không mở được những lớp mãn kì như mọi năm, cho nên trường luyện tập võ bị Pháp-Việt (Ecole de Préparation militaire Franco-Annamite) là hội Thể-dục thể-thao và luyện-tập võ-bị đến ngày chủ nhật 2 septembre 1928 lại khai giảng.

Mục đích cốt hội ấy là để mở mang về đường thể-dục và đức-dục cho những học thiếu-niên mà trường nhận cho làm học trò.

Chi nhánh mở tại Hanoi; ở Haiphong và Nam-định cũng mở chi phụ như mọi năm.

Những người thiếu-niên Tây Nam mà tình-nguyện vào học thì trường học sẽ nhận cho làm học-trò; học-trò Annam phải biết chữ lấy khá khá để có thể theo học được ích lợi.

Những người xin học, tính đến ngày 31 décembre trong năm, đi ra cũng phải đã 15 tuổi; những người nào thật khỏe lắm cũng có thể được miễn hạn tuổi.

Những người tình nguyện xin học phải nộp các giấy sau này:

1° Một cái đơn làm bằng giấy thường.

2° Một tờ khai sinh cũng bằng giấy thường (ấy bết cả giấy gì khác thay cho giấy khai sinh cũng được).

3° Giấy phép của cha mẹ, của người giám-hộ hay của người trông coi hay người nào khác có tư-cách thay cho cha mẹ cũng được.

Những học trò được học phải đến dự các buổi dạy học cho chuyên cần, những buổi ấy thường mở vào sáng chủ-nhật từ 7 giờ đến 9 giờ 30 và chiều thứ năm từ 15 giờ đến 17 giờ.

Lại có những buổi riêng mở cho những học trò nào vì bận việc mà không thể đến họp những buổi thường được.

Chương trình học như sau này:

1° Thể-dục, kể cả những cuộc thể thao (như chạy, nhảy, ném, tập thể thao bằng khí-cụ, tập võ giữ thế thể và thể công: đánh quyền, đánh vật, võ Jiu-Jitsu, các cuộc thể thao tập chung như: Velly-Ball, Foot-ball association foot-ball Rugby, vân vân.

2° Vệ sinh.

3° Đức-dục, theo như chương trình của các trường công.

4° Binh vụ thường thức (chết là học bắn và học học đã) dạy riêng cho những người hạch lấy bằng luyện tập binh vụ yếu lược.

Cuối năm những học trò nào hợp cách thức đã định thì được hạch lấy bằng luyện tập binh vụ yếu lược.

Những học trò khác, nếu thôi được chuyên và học khá thì sẽ được một cái giấy chứng nhận rằng theo học chuyên cần.

Những học trò nào hợp lệ tuổi và có sức lực thì cha mẹ và các ông đốc các trường nên khuyên rằn theo học lại trường luyện tập võ-bị Pháp-Việt lắm, vì được trường học trông nom cho cẩn thận lắm.

Các thầy dạy học toàn là người có tư cách cả và lại do một quan võ có bằng tốt nghiệp trường Sư-phạm dạy võ và dạy tập kiếm ở Joinville le Pont.

Các đơn xin học ở Hanoi phải gửi đến quan Trung-ky chánh sở Thể-dục tại Bắc-kỳ (Lieutenant chef du service de l'Instruction Pays que pour le Tonkin); ở Haiphong và Nam-định phải xin quan Trung-ky chánh ban thể-dục (Lieutenant chef de la Section Subdivisionnaire d'instruction Physique)

Ai muốn hỏi thêm điều gì thì cứ đến buổng giữ trường luyện tập binh bị ở trại binh thuộc địa (De Régiment d'infanterie coloniale) ngày nào cũng được từ 15 giờ đến 17 giờ, trừ chủ-nhật không kể.

Buổi thứ nhất sẽ mở tại Hanoi vào ngày chủ nhật 2 septembre tại trường Thể-dục trong trại binh, từ 8 đến 9 giờ 30 để biên tên các học-sinh Annam và từ 9 giờ 30 đến 10 giờ 30 biên tên các học sinh Tây.

HỘI

Indochine films et cinémas

53, Bd Henri-Rivière, Hanoi

Bán đủ: Các thứ máy chiếu ảnh (Cinéma).
Các thứ máy chụp ảnh (Photo).
Các đồ dùng về Cinéma và ảnh.

Cho thuê: Các thứ films ảnh (Tây, Tàu, Ta).

Chụp films — làm films ảnh, có xiêng riêng.

Giúp vốn cho các nhà khiêm thành muốn lập rạp Cinéma các tỉnh nhỏ.

Có máy điện, máy chiếu ảnh cho đi chiếu thuê các làng có hội.

Ai muốn dùng xe tính giá hạ

CÔNG-TY ALFRED & Cie

50, Bd Gambetta (đường hàng cỏ)

HANOI

Chủ-nhiệm những nhà chớp bóng:

Hanoi: Cinéma Pathé (bắc-bộ)
Cinéma Tonkinois (Hàng quạt)

Haiphong: Cinéma Saumont

Cho thuê — Mua — Và bán các thứ máy chớp bóng và các phim ảnh

Bán các khí-cụ thuộc về nghề chớp bóng Xưởng riêng để chữa

Tổ-chức hệ thống nhà chớp bóng cầu tỉnh. Ai muốn biết thì công-ty tính hộ mua mất bao nhiêu vốn.

Giá thật rẻ không đâu rẻ hơn

Điện-thoại: đã gọi số hệ
Cinéma Pathé 48 540
Nhà giấy: 546

KHÁN TRỌNG. — Công-ty Alfred et Cie không phải là công-ty hiệu vô danh. Société Anonyme không phải là Cinéma

CUỘC ĐÁNH SỐ

GIÚP HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON TÂY-LAI VÔ THỪA NHẬN
(Société d'Assistance aux Enfants Abandonnés Franco-Indochinois)

Những số tiền được kể sau này:

1 số được	3.000$00	29	số được	100$00	
1 »	1.500,00	29	»	50,00	
1 »	1.000,00	29	»	25,00	

SỐ VÉ VÀ NGÀY MỞ SỔ:

QUYẾT-ĐỊNH đã ngày thứ hai 1er OCTOBRE 1928 thì mở số tại tòa Đốc-lý Hanoi

GIÁ BÁN 1 mỗi vé . . . . 1$00

Có bán vé tại Bản-quán

Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ định thêm tiền cước Recommandé gửi vé lại, tính như sau này:

Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé: 0$20
Từ 1 vé đến 10 vé, tiền cước Recommandé: 0 25

Hãy còn một ít vé

CUỘC SỔ SỐ CỦA HỘI NAM-KỲ BỔN-QUỐC ĐỨC-TRÍ THỂ DỤC
(vì làm nhà cho học-sinh ta du-học tại Pháp-quốc)

Một số nhất được: 60.000 piastres

Giá bán, mỗi vé: 2$00

Trước định mở số vào ngày 12 Juillet vừa rồi, nhưng nay lại hoãn đến ngày 11 Novembre 1928

XIN MUA MAU MAU KẺO HẾT

Có Bán vé tại Bản-Quán

Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ định thêm tiền cước Recommandé gửi vé lại, tính như sau này:

Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé: 0$20
Từ 1 vé đến 10 vé, tiền cước Recommandé: 0, 30

Ngành tú tài Tây. — Kỳ hạch viết bằng tú tài Tây, đến ngày thứ hai 17 sep'embre 1928 sẽ bắt đầu mở thi trường Trung-học Albert Sarraut.

Đơn xin đăng thi thu nhận cho đến ngày 1er septembre là hết hạn.

Việc một viên thư-ký Bưu-điện lấy tiền của công-quỹ. — Theo giấy ký quyền của quan Đốc-thám Hanoi, sở mật-thám đã cho xét vì việc một viên thư-ký cũ ở ngoài Bưu-điện tên là Lê-thiện-Kế tiêu tiền quỹ của sở Ấy.

Mấy kỳ thi và hạch trong ngành Bưu điện. — Đến ngày 14, 15 và 16 Novembre tại Hanoi và Saigon sẽ mở kỳ thi tuyển ba người làm máy (ngoài Tây) cho sở Bưu-điện (mécaniciens stagiaire.)

Đến ngày 23 và 24 Novembre 1928 tại Hanoi Saigon và Tourane sẽ mở kỳ hạch chuyên-nghiệp lên chức kiểm soát ngoài Bưu-điện (contrôleur de cadre local des P. T.)

Ngày 19, 20 và 21 Novembr, 1928 tại Hanoi, Saigon, Tourane Phnom-Penh và Vientiane sẽ mở kỳ thi lấy 20 chân tham-tá tập sự (ngoài Tây) vào sở Bưu-điện Đông-dương (Commis stagiaire du cadre local des P. T. T.)

Đến ngày 26, 27 và 28 Novembre 1928 tại Hanoi, Saigon và Tourane sẽ mở kỳ thi lấy 8 chân biên-tập Bưu-điện Đông-dương (Rédacteur des P. T. T.)

Linh đào-ngũ đã bắt được. — Người tỉnh Tây tên là Hadnel ở về quân thuộc-địa thứ 9 đào-ngũ từ ngày 13 jui trước nay đã bắt được giải về trại.

Sách mới. — The Nguyễn-Văn Đoàn tử Nguyễn trọng-Thuật soạn (trích lục báo Nam-phong), in tại Chân-Phương ấn-quán, giấy nhựt trình, khổ 13, 5 × 19, 5, 60 trang giá bán 0 p. 30.

Đồ-nam tiểu-sử-ký tức là người đã soạn ra sách *Qua-dao đồ*, được giải thưởng thứ nhứt, ở cuộc thi sách năm ngoái.

Bài một nhà Bưu điện. — Nhà Bưu-điện thứ hạng ở Thanh-luyện, tỉnh Hà-tĩnh (Trung-kỳ) sẽ bài bỏ từ ngày 1er septembre 1928.

Một pt ô không có điện. — Công ti điện-khí hà nói rằng vì việc chưa giấy, nên từ ngày 26 Août này, từ 6 giờ 30 đến 11 giờ ở phố Maréchal Galliéni không có điện.

Một người lính nằm đường hôn xu chạy tự tử. — Chiều hôm qua hồi 5 giờ, người lính pháo-thủ tên là Paichard ra cầu sông Cái, nằm ngang trên đường sắt, lúc xe lửa Haiphong sắp lên, May người canh đường sắt tên là Vũ-tiến-Ey ra hiệu cho xe dừng lại, lôi được người lính ra, không thì xe nghiền nát

Hội Phúc-thiện. — Hội Phúc-thiện ở Hanoi, nay được phép thành lập theo thể lệ đã định định với nghị-định này.

BÁN RẺ:

Một cái quạt điện;
Một cái máy điện dynamo 12 volts 10 ampères;
Một cái máy điện cho xe hơi chạy (démarreur) 6 volts.

Bài tại nhà in Trung-Bắc
62, phố hàng Bông

7.459

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. . . . 0$30
Tiền cước mỗi quyển: 0, 12

Ai ở xa xin viết thư về cho ông Bùi-xuân-Thâm
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, nước bản-quán gửi giấy báo nhỏ, thì gửi cho bản-quán mấy giấy quitt báo, nước lại thể nào thì bản rõ cùng vào đây, và gửi theo hai tiền (tại 20 hàng tem cùng được) để cho mấy giấy quitt báo.

Nếu ai không gửi tiền theo thì sẽ để người gửi giấy báo phải trả mấy tem.

Ngạch học chính. — Các học sinh trường Sư-phạm Hanoi có tên sau này, đã trúng tuyển bằng thành-chung và bằng sư-phạm, nay đều được bổ kể từ ngày 1er sep'embre 1928 trở đi.

Bổ giáo học hạng tám:

MM. Nguyễn-quang-Hồ, Trần-gia-Mông, Phạm-văn-Côn, Đào-văn-Trương, Ngô-văn-Tư.

Bổ phụ biện niên bổng 526p.:

MM. Nguyễn-đình-Diệp, Nguyễn-văn-Lam, Trần-huu-Tính, Phùng-văn-Tại, Ngô-văn-Cát, Bùi-Khương, Nguyễn-minh-Tung, Nguyễn-Bính, Nguyễn-đình-Khôi.

Các học sinh đã tốt nghiệp lớp sư-phạm Hanoi có tên sau này, nay đều được bổ:

Bổ giáo học thì sai tập sự

MM. Lê-trung-Du, Nguyễn-xuân-Đạo, Đoàng-hữu-Du, Nguyễn-văn-Cân, Nguyễn-Duật, Nguyễn-Trâm, Nguyễn-đạo-Duy, Lê-ngọc-Lung, Phạm-văn-Kim, Nguyễn-bá-Paương, Đào-trọng-Hoàng đức Mông, Vũ-xuân-Đại, Ngô-minh-Hoàn, Nguyễn-Phúc.

Bổ phụ biện niên bổng 270p 00

MM. Nguyễn-hữu-Kế, Nguyễn-đình-Biện, Lê-ngọc-Khoát, Nguyễn-mạnh-Khánh, Hoàng-v-Sỹ, Trần-huu-Đạt, Đoàng-v-Kiêm, Phạm-hoàng-Đạt, Nguyễn-văn-Khang, Nguyễn-Chí, Dương-v Tân.

Các học sinh đã nghiệp lớp sư-phạm Nam-định có tên sau này đều được bổ:

Bổ giáo học thì sai tập sự:

MM. Nguyễn-trọng-Thanh, Mai-văn-Tam, Trần-văn-Quy, Lý-hoàng-Thâu, Nguyễn-vinh-Thanh, Vũ-văn-Lợp, Hoàng-hữu-Bạo, Nguyễn-văn-Mỹ, Phạm-đình-Kính, Phạm-duy-Ngập, Phạm-v-Khoa, Nguyễn-Quynh Phạm-v-Tuan.

Bổ phụ-biện niên-bổng 270p.:

MM. Hoàng-Mai, Trần-thế-Việt, Tống-văn-Hợp, Trần-gia-Huệ, Đào-xuân-Đông, Nguyễn-văn-Miên.

HỘI CHỢ HANOI

Năm nay sẽ mở bắt đầu từ 25 Novembre cho đến 9 Décembre 1928.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Sông lụt. — Mới rồi sở mật-thám có bắt được một khẩu súng lục, cho nên thôi như lịnh tôn ấn ngày hôm qua sở Ký đã hỏi quan võ kiểm xét khi giới tại trại pháo thủ cho biết súng ấy là súng ở đâu làm ra. Nghe đâu là súng của nước Ý.

ÉCOLE DE COMPTABILITÉ COMMERCIALE

Trường Kế-toán Haiphong, ngõ Nghề số 35 kính cáo để những người muốn học kế toán được biết rằng: Sang đầu tháng Septembre này sẽ bắt đầu mở thêm một lớp học Kế-toán nữa. Tiền học phí mỗi tháng từ ba đồng đến năm đồng. Ai muốn học nên đến hỏi ngay, kẻo muộn thì hoặc hết chỗ, hoặc vào học sau thì khó hiểu lại phải đợi lần mới có lớp khác. Muốn hỏi điều gì xin mời lại trường.

7.500 *Giáo-học Kế-toán: Vũ-công-Toản kính cáo.*

HỘI TRÍ-TRI

Đại hội đồng bất thường ngày 26 Août 1928

Kính gửi các vị Hội-viên hội Tri-Tri Haiphong.

Thưa các Ngài,

Đến 5 giờ rưỡi ngày 26 tháng tám năm 1928, kính mời các Ngài đến họp Đại-hội-đồng bất thường lại Hội-quán để bàn về việc:

Hội nợ ông Bạch-thái-Bưởi.

Việc này quan trọng, xin các Ngài đến cho đúng giờ và đông đủ.

Nay kính đạt,
Chánh Hội-trưởng
Ký tên: Nguyễn-hữu-Thu dit Sen

7.501

GIA-LÂM

Thuốc phiện lậu. — Hôm qua, lính cảnh-sát bắt được một người, hàng chiếu, tên là Phạm-xuân-Liêu, quán ở Mỹ-viên, tỉnh Hưng-yên, có mang 1 kgr 240 thuốc phiện lậu, vậy đã giao cho sở Thương-chính.

BẮC NINH

Cháy. — Hôm hôm kia, tại phố Vệ-an có phát hỏa, chảy mất hai gian nhà của tên Đang, Giỏi và Hợp, chặt hại chừng ba trăm đồng. May không việc gì đến người.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

— Voulez-vous parler, reprit Marius, de ce misérable vol d'il y a quarante ans, expié, cela résulte de vos journaux même, par toute une vie de repentir, d'abnégation et de vertu ?

— Je dis assassinat et vol, monsieur le baron. Et je répète que je parle de faits actuels. Ce que j'ai à vous révéler est absolument inconnu. C'est de l'inédit Et peut-être y trouverez-vous la source de la fortune habilement offerte par Jean Valjean à madame la baronne. Je dis habilement, car par une donation de ce genre, se glisser dans une honorable maison dont on partagera l'aisance, et du même coup, cacher son crime, jouir de son vol, et pour son nom, et se créer une famille, ce ne serait pas très maladroit.

— Je pourrais vous interrompre ici, observa Marius, mais continuez.

— Monsieur le baron, je vais vous dire tout, laissant la récompense à votre générosité. Ce secret vaut de l'or massif. Vous me direz : Pourquoi ne t'es-tu pas adressé à Jean Valjean ? Par une raison toute simple : je sais qu'il s'est dessaisi, et dessaisi en votre faveur, et je trouve la combinaison ingénieuse ; mais il n'a plus le sou, il me monterait ses mains vides, et, puisque j'ai besoin de quelque argent pour mon voyage à la Joya, je vous préfère, vous qui avez tout, à lui qui n'a rien. Je suis un peu fatigué, permettez-moi de prendre une chaise.

Marius s'assit et lui fit signe de s'asseoir.

Thénardier s'installa sur une chaise capitonnée, reprit les deux journaux, les replonges dans l'enveloppe, et murmura en becquetant avec son ongle le *Drapeau blanc* : Celui-ci m'a donné du mal pour l'avoir. Cela fait il croisa les jambes et s'étala sur le dos attitude propre aux gens sûrs de ce qu'ils disent, puis entra en matière, gravement et en appuyant sur les mots :

— Mons eur le baron, le 6 juin 1832, il y a un an environ, le jour de l'émeute, un homme était dans le Grand Egout de Paris, du côté où l'égout vient rejoindre la Seine, entre le pont des Invalides et le pont d'Iéna.

Marius rapprocha brusquement sa chaise de celle de Thénardier. Thénardier remarqua ce mouvement et continua avec la lenteur d'un orateur qui tient son interlocuteur et qui sent la palpitation de son adversaire sous ses paroles :

— Cet homme, forcé de se cacher, pour des raisons du reste étrangères à la politique, avait pris l'égout pour domicile et en avait une clef. C'était, je le répète, le 6 juin ; il pouvait être huit heures du soir. L'homme entendit du bruit dans l'égout. Très surpris, il se blottit, et guetta. C'était un bruit de pas, on marchait dans l'ombre, on venait de son côté. Chose étrange, il y avait dans l'égout un autre homme que lui. La grille de sortie de l'égout n'était pas loin. Un peu de lumière qui en venait lui permit de reconnaître le nouveau venu et de voir que cet homme portait quelque chose sur son dos. Il marchait courbé. L'homme qui marchait courbé était un ancien forçat, et ce qu'il traînait sur ses épaules était un cadavre. Flagrant délit d'assassinat, s'il en fut. Quant au vol, il va de soi ; on ne tue pas un homme gratis. Ce forçat allait jeter ce cadavre à la rivière. Un fait à noter, c'est qu'avant d'arriver à la grille de sortie, ce forçat, qui venait de loin dans l'égout, avait nécessairement rencontré une fondrière épouvantable où il sémble qu'il eût pu laisser le cadavre ; mais, dès le lendemain, les égoutiers, en travaillant à la fondrière, y auraient retrouvé l'homme assassiné, et ce n'était pas le compte de l'assassin. Il avait mieux aimé traverser la fondrière, avec son fardeau, et ses efforts ont dû être effrayants, il est impossible de risquer plus complètement sa vie ; je ne comprends pas qu'il soit sorti de là vivant.

La chaise de Marius se rapprocha encore. Thénardier en profita pour respirer longuement. Il poursuivit.

— Monsieur le baron, un égout n'est pas le Champ de Mars. On y manque de tout, et même de place. Quand deux hommes sont là, il faut qu'ils se rencontrent. C'est ce qui arriva. Le domicilié et le passant furent forcés de se dire bonjour, à regret l'un et l'autre. Le passant dit au domicilié : — *Tu vois ce que j'ai sur le dos, il faut que je sorte, tu as la clef, donne-la-moi* Ce forçat était un homme d'une force terrible. Il n'y avait pas à refuser. Pourtant celui qui avait le clef parlementa, uniquement pour gagner du temps. Il examina ce mort, mais il ne put rien voir, sinon qu'il était jeune, bien mis, l'air d'un riche, et tout défiguré par le sang. Tout en causant, il trouva moyen de déchirer par derrière, sans que l'assassin s'en aperçût, un morceau de l'habit de l'homme assassiné...

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

LỊCH-SỬ-THUYẾT của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Marius hỏi :

— Hay là anh nói về cái việc ăn-cướp nhỏ-mọn đã từ bốn-mươi năm nay, tội ấy, cứ theo như lời tờ báo của anh đây kia, thì ông đã xám-hối trong cả một đời, đã tu-nhân tích-đức mà chuộc lại được rồi.

— Bẩm nam-tước, tôi nói rằng lão ghết người, lão ăn cắp. Mà tôi xin nhắc lại nam-tước rằng tôi nói đây là nói những việc hiện-kim. Những điều tôi thuật lại cho nam-tước nghe sau đây, là những điều thật chưa ai biết cả. Thật là chưa ấn-hành bao giờ. Mà có lẽ nam-tước nghe xong tôi nói, thì nam-tước vỡ được ra cái gốc-nguồn số bạc lớn mà lão đã khôn-ngoan đem hiến cho quí phu-nhân đó. Tôi nói là khôn-ngoan, bởi vì đem của mà cho đi như thế, rồi thì lườn-lọt vào trong một nhà thế-gia, mà cùng-hưởng phong-lưu, lại nhân tiện giấu-giếm được tội cũ, đình-sinh ngồi an-hưởng của phi-nghĩa, vùi-lấp tên thật mình đi, làm kẻ có gia-tộc, việc ấy không phải là một việc vụng-dại.

Marius cải một câu ở đây.

— Chỗ này ta có thể cãi anh được, nhưng anh cứ nói nốt đi.

— Bẩm nam-tước, tôi xin nói hết, còn việc ban-thưởng thì xin để tùy lượng hải-hà. Việc bí-mật này thật đáng giá nghìn vàng. Nam-tước có lẽ muốn hỏi tôi : Sao mi lại không đến mà dọa *Jean Valjean* lấy tiền ? Tôi không nói gì với lão, vì mọi lẽ này : tôi đã biết rằng bao nhiêu của-cải lão đã tự bốc-lột hết rồi, mà lão bóc-lột để mà đáng nam-tước, và sự ấy tôi cho là khôn-khéo lắm. Lão bấy giờ xu nhỏ kông có, giả-sử tôi có đến thì lão cũng đến cung giờ hai tay trắng ra cho tôi xem. Nhân tôi lại cần đến ít tiền để đi sang đất *Joya*, thì chi cho bằng đến thăm nam-tước đây là người cầm hết cả tiền bạc trong tay, hơn là đi thăm lão kia không còn chi cả. Tôi hơi mệt-nhọc, nam-tước cho phép tôi ngồi.

Marius ngồi xuống rồi ra hiệu cho khách cũng ngồi.

Thénardier ngồi xuống một cái ghế đa êm-ấm, rồi cầm hai tờ báo mà bỏ vào trong phong-bì, nó lại lấy đầu ngón tay trỏ vào tờ báo *Cờ-trắng* mà lẩm-bẩm rằng : *Tờ báo này tôi tìm bởi được ra kẻ đã công-phu biết mấy.* Nói đoạn nó vắt chân chữ ngũ, ngả lưng ngồi phườn, rỗ ra mặt ta đây đã nói chắc bằng thật. Rồi thì nó nhập đề một cách nghiêm-nghị, dần từng câu từng tiếng :

— Bẩm nam-tước, hôm mồng 6 tháng sáu 1832, đến nay là chừng được một năm trôn, chính giữa hôm kinh-thành có nội-loạn, hôm ấy có một người ở trong cống-ngòi, về phía cống chảy ra sông Xen, vào giữa quãng hai cái cầu, cầu Trại-quân-tàn-tật và cầu *Iéna*.

Marius thoạt nghe nói, kéo ngay ghế lại cho gần mà nghe. Thằng *Thénardier* có ý nhận ra sự ấy, nó bèn lên giọng kể-cả như một nhà hùng-biện biết rằng thính-giả đương lắng tai nghe, đương bồi-hồi từng khúc-ruột.

— Người ấy, vì những lẽ không có can-thiệp gì đến quốc-sự mà phải ẩn-lánh, cho nên đã lấy cống-cái nhà-nước làm nhà, có thìa-khóa mở cống ra vào giắt ở lưng. Tôi đã nói rồi, hôm ấy là hôm mùng 6 tháng sáu, chừng tám giờ tối. Người ấy bỗng nghe trong cống có tiếng động, giật mình bèn nấp vào một xó mà rình xem. Thì là tiếng người đi trong tối mà đi ra chỗ mình đứng. Lạ thay ! trong cống lại còn có người nào khác nữa ! Cái cống sắt để mở ra ngoài gần chỗ đó, nhờ có chút ánh sáng chiếu vào, có thể nhìn được người lạ ở trong ra, thì thấy người lạ đó ở trên lưng có vác cái gì nặng. Phải cúi xuống mà đi. Người cúi đầu mà đi đó tức là một tên trọng-tù đã phải ăn đầy, mà cái gì nó vác trên vai đó tức là một cái thây người chết. Thật là giết người bắt được quả-tang. Còn sự lấy của thì là cố-nhiên đi rồi. Sát-nhân thù-tài, không dưng ai có giết ai. Tên trọng-tù đó hôm ấy giết người rồi đem xác ném ra sông. Có một việc nên chú-ý, là thằng tù ấy từ tận đầu cống nào dàng xa mà lại, đi tới chỗ đó, tất-nhiên là đã phải vượt qua một cái vũng ghê-gớm lắm, lý-ưng nó phải bỏ cái xác lại chỗ vũng ấy mới vượt qua được. Ý chừng nó còn sợ hôm sau những phu làm cống, xuống chữa nơi vũng nước, nom thấy cái thây ma đó, mà rồi trình-báo để quan tra xét lôi thôi chăng. Cho nên nó hết sức lội qua cái vũng mà cứ vác cái thây đi. Nghĩ đến cái công-phu nó hôm ấy mà kinh, thật là nó liều chết mà mang qua cho kì được. Đến giờ tôi vẫn không hiểu làm sao mà nó thoát được chết hôm ấy.

Marius lại kéo ghế lại gần chút nữa. Thằng *Thénardier*, thừa cơ-hội mà lấy hơi. Nó thở hồi lâu rồi nó lại nói :

— Bẩm nam-tước. Trong cống nào phải như ở ngoài trường tập trận. Cái gì cũng thiếu-thốn cả, cho đến chỗ đi chỗ đứng cũng là chật hẹp. Có hai người tất là phải gặp nhau. Cuộc gặp nhau đó quả sau có xảy ra. Chủ nhà với khách qua đường phải chào nhau, hai bên cùng là miễn-cưỡng. Khách qua đường bảo chủ nhà : — *Anh nom tôi mang cái gì ở trên lưng tôi đó, tôi cần đi ra ngoài cửa cống, thìa-khóa ở tay anh, âu là anh mở cửa cho tôi ra.* Thằng tù đó lại có sức khỏe dữ quá. Không thể mà chối với nó được. Tuy nhiên người có thìa-khóa cũng còn kiếm chuyện hỏi-han một lát, chỉ cốt lưu khách lại được ít lâu. Trong khi ấy thì chủ có ý đưa mắt nhìn thấy người chết, nhưng chẳng nom được rõ chi cả, duy chỉ nhận được là một người còn trẻ, áo-quần lịch-sự, bộ-dạng con nhà giàu-sổ mà mặt mày thì bê-bết những máu-me. Chủ vừa ga chuyện vừa xé trộm được mảnh áo của người bị giết...

(Còn nữa)

Khảo về y-học cũ của ta

Cẩm-nang trích lục

Dược tính

(Tiếp theo)

Phụ tử (附子)

Phụ-tử có năm thứ tên gọi khác nhau.

Cả ba gọi là ô đầu, cả con mọc dính vào cả ba gọi là phụ tử, những cả mọc lẻ ít nhiều mọc dính liền với cả con gọi là chế tử, cả nào nhỏ mà dài gọi là thiên hùng, cả nào mọc rễ ra hai trọc gọi là ô chích, nếm thứ cùng một giống, cho nên người ta cũng nhận là phụ-tử cả.

Tính chất khí vị

Phụ-tử bẩm thụ tạo khí của giới đất, vị tân khí nhiệt, tư tính hùng mãnh như thế một viên tiểu tướng xung đột chứ không chịu ngồi yên, cốt tây ca nhục bi phu, chỗ nào nó cũng chạy đến, nhưng có hung hăng sáng sớt, cũng chỉ hạ hành mà thôi, bởi vậy người ta mới biết chẳng hẳn rằng, phụ tử là dương trung âm được.

Công dụng

Phụ tử là một vị gia được tuấn hỏ nguyên, trừ phong nan thấp, và dẫn được thông nang kinh lạc, nhưng nó có chất độc, phải chế ai mới dùng được, chế trừ ra hoạt âm kinh trục trùng, là có tài đáng công mà thôi, sau như đan sa có mang thì nhất thiết cấm kị.

(Phụ-tử sau o Tử-xuyên thì hi đen cà to, cả nao cũng nặng một lạng trở lên cả, hình trên, bằng đầu, là phụ tử tốt, công dụng thần hiệu lắm).

Lời của dn. — Phụ-tử tuh trọng trệ, ôn ti trực hàn, ở dân-tính kaiman sa, ôn ti nhu paong, công dụng mỗi tay một khác, tậm người không phân biện, (cao ô-dân phụ-tử là mọc, nói hai vế mùa xuân gọi là ô-đầu, hai vế mùa đông gọi là phụ-tử), thì sai lầm qua, ô-phụ tiêm nang, đồng thế phong đam, chỉ điền dân, cuáo-tử pnất tan, xung đột bi mao, chứ trị phong thấp, tuiên-ứng tế trương, chứ trị nan thấp lãm ti, (cao đot xuong co ra.), cao được khu quan lợi khiếu, đen nhân tư tinh, (dân nhiệt thoát lân) ma lại dụng cả, sao nhất luận hiệp, mỗi người nói một phách, nhưng ý nghĩa cũng như nhau, có người nói thiên-hùng tính thượng hành, sở dĩ phát tán mà bổ thượng tiên dương hư, có người nói thiên-hùng và ô-đầu, tính khí hung tráng, đều bổ hỏ tiên dương hư, dùng để bổ hạ cho được tính thượng thì phải, chứ thượng tiên là bộ vị tâm phế, thế là nguyên dương nguyên khí hư, không phải là chân dương chân hỏa hư, phải bổ bằng nhân-sâm kuáng-kỳ, chứ bổ bằng thiên-hùng ô-phụ thì vô lý, vả lại ô-phụ khí thì tân nhiệt, tính thì hành tẩu, chỉ có thể tả dụng để thông hành lạc ở trung tân hàn mà thôi, nếu muốn bổ mà đối ôn cũng phải dùng hoạt-trật hoặc nhân-sâm làm chủ, vì dương tên là khí giới khí tráng thì nhiệt, nhiệt thì hành, âm tức là khí đất khí hư thì hàn, hàn thì trệ, cho nên dùng phụ tử ôn đạt, tất phải dùng sâm trật tráng hành, bằng những ôn không bổ, thì khí nhược không hành, mà dẫn cho phụ-tử có sức mạnh đạt lạo thông kinh, như thế viên tiểu tướng có sức mạnh đã lấy đất cớ, nhưng ứng tiếp không có quân lương thì hành rồi cũng trở, chả có thể có nhân chế pháp, hình bổ thì có thang độc sâm cao độc trật, mà bổ thì chỉ có thang sâm pnụ tùng kỳ phụ thang trật pnụ, chứ có thang độc phụ đâu ? pnương thư có nói : phụ tử dẫn bổ khí được đã hết dương, dẫn bổ huyết được đã tư âm, dẫn phát tán được đã trục phong tà, dẫn ôn nóng được đã khu hàn thấp, vậy pnụ-tử cũng chỉ là một vị tá sứ, không phải là quân được, pnương tau lại có nói, chứ pnụ tuấn bổ, mà ghét là phải hợp với mạ-noàng, sinh pnụ pnat tán mà ghét bổ phải hợp can-xuong, tả ra những phụ tử cũng xu công công niệu. Tuy vậy phụ-tử vẫn lại dụng, kỉ nhiệt thì nhiệt, nhưng tư nhiệt phải có nhương mà nóng nhiệt lại o ao thấc, thì nhiệt có ngại gì ? ngay như bệnh kui trang, ông Đan-xaô cũng dùng pnụ-tử, thương hàn truyền nhiệt ông Ngô-thụ cũng dùng phụ tử, nếu là bệnh trầm nan lãnh cố, mà cấp cứu kuông dùng pnụ-tử, thì sẽ có vị nào ta tiên thanh thần kỳ, có rằng : thấu điện biến hóa, cốt ở tự người mà thôi, cuc nhiệt thiết sự phụ-tử da nhiệt không dùng, thì không có lẽ. Hỏi ai i tướng khéo dùng bình thì còn có người nào ao dùng, thầy khéo dùng thuốc thì còn có vị nào không hay ?

Phép chế phụ tử. — Giấy tầm đồng điện bọc ngoài, lại vào than hồng cho chín, rồi cạo bỏ bì, bổ ra làm tư, bỏ dùng phòng-phong sam-thân, địa đơn sắc lấy nước đậu tằm phụ tử, phơi khô hoặc không dùng đậu, cứ lại chín thôi, rồi tẩm nước thang phòng-phung sam-thân địa-đơn phơi khô, cũng được, sự chế kĩ quá thì giảm mất sức khỏe

(Còn nữa) Phùng-năng-Tính

La Librairie de l'Occident
(BIBLIOTHÈQUE DE TRADUCTIONS)
« Âu-Tây tư-tưởng »
(Dịch-văn thư-xã)
NHỮNG TRUYỆN ĐÃ IN XONG RỒI :
1 — Ba Người Ngự Lâm Pháo Thủ
toàn bộ, 12 quyển nhỏ, mỗi quyển : 0 $ 25
hoặc đóng làm 4 quyển lớn có bìa, toàn bộ : 1 00
2 — Tê-lê-mặc phiêu lưu ký
toàn bộ, 10 quyển nhỏ, mỗi quyển : 0 05
hoặc đóng làm 2 quyển lớn có bìa, toàn bộ : 0 60
3 — Lịch sử ông Paul Sert
có ba quyển nhỏ, mỗi quyển : 0 05
TIỀN CƯỚC GỞI RECOMMANDÉ :
1 bộ Ba Người Ngự Lâm Pháo Thủ. 0 $ 30
2 bộ Tê-lê-mặc phiêu lưu ký. 0 20
1 quyển Lịch-sử ông Paul-Sert 0 15
Gửi ba thứ gửi làm một gói 0 40
Mỗi tháng xuất-bản hai quyển nhỏ, mỗi quyển đều đi là đó trong một mười quyển 0 $ 05.
Chúng người ở xa muốn lấy bản-chí gởi đến mua sách, muốn biết quyển nào gửi quyển ấy, thì nên-người cho 1 $ 00 bạc-tây 2 $ 00 trước ; khi nhận đến đến-sách có tiền cước gửi, bớt, bằng nếu sẽ có đưa bớt trước đó cho người lại gửi thêm tiền lấy sách tiếp đến mua.
Le PARFUM des HUMANITÉS
(Sở-Kỳ THANH-HOA)
Soạn-giả : E. VAYRAC
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Văn chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . . 0 $ 00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển . . . . 0 $ 00
Ở xa tính, cước đính thêm tiền mua gói Recommandé : 0 $ 30 thì 2 $ 00
và 0 $ 30 thì 1 $ 00
SÀI GÒN BẢN-QUÁN

PHARMACIE MONTES
TONIQUE TONKINOIS
2 $ 25
Rượu Bổ-Đào
Nhận là Tốt Nhất

* Những hồi từ sau, đã in thành mười hai quyển, một bên chữ Pháp một bên Quốc-ngữ, bán giá như sau này :

Phần thứ nhất :
Quyển I : 223 trang, bán 0 $ 30
» II : 203 — 0 45
» III và IV : 159 — 0 35
» V và VI : 193 — 0 45
» VII và VIII : 319 — 0 65

Phần thứ hai :
Quyển I : 215 trang, bán 0 $ 45
» II và III : 237 — 0 50
» IV, V và VI : 275 — 0 60
» VII và VIII : 231 — 0 50

Phần thứ ba : Quyển I, II và III : 251 trang, bán 0 $ 55
— Quyển IV, V, VI và VII : 299 — 0 65
— Quyển VIII : 305 — 0 65

* Ở xa tính thêm tiền cước, mỗi quyển . . . . . 0 $ 30
Cả mười hai quyển gửi làm một gói, tính cả cước . . . . . 0 $ 30

Ngôi nhà của học-sinh Đông-dương ở Paris

Trong một số báo trước, bản báo đã thường thuật việc làm lễ xây viên đá thứ nhất tại ngôi nhà lập nên cho các học-sinh Đông-dương ở Paris. Nay xin lược dịch mấy bài diễn thuyết đọc hôm làm lễ kỷ như sau này:

Bài diễn thuyết của ông Fontaine là hội trưởng hội-đồng tổ-chức việc lập nên nhà ấy

Trước hết, ông Fontaine nói ngôi nhà ấy lập nên là nhờ ở cái hằng sin hăng tâm chung của các người Pháp nếp dưới bóng cờ Tổ-quốc mà mở mang các đồn điền, các xưởng kỹ-nghệ, các nhà máy ở đất Đông-dương, và các người Đông-dương có con em cho sang du học ở đất Pháp, cùng là nhờ ở chính phủ Đông-dương giúp đỡ cho.

Đoạn, ông thuật lại việc năm xưa (1784) vua Gia-long, nhờ đức cha Bá-đa-lộc, cho Hoàng-tử Cảnh sang Pháp, gặp vua Louis XVI giúp cho thủy-binh, bộ-binh đem về đẹp nước. Đăng đã ngăn mặt trăm năm trời, trong nước mới dẹp được yên; dĩ chí ngày nay, dưới quyền bảo hộ nước Pháp, nhờ ở sự đồng lao, đồng chí của hai nước, mà được hòa bình ấy thật được vững vàng lắm.

Năm 1922, mọi sự về đường vật-chất đều đã được thỏa mãn cả, thì vua Khải-định bèn cho Đông-dương Vĩnh-thụy sang Pháp, để cầu nước Pháp giúp cho mọi điều về đường tri-tuệ.

Nước Pháp đối với các bạn ở Á-châu bao giờ cũng sẵn lòng quảng-đại. Các cho Tri-thức, Văn-chương và Khoa-học nước Pháp đã công-lao trong mười lăm thế-kỷ mới có, nay đều sẵn sàng hiến cho các bậc thiếu niên hiếu học của Đông-dương.

Vì nước Pháp có lòng quảng đại như thế, lại vì cái gương của vua nước Nam như kia khiến cho các bậc thiếu-niên Việt-Nam đều nô nức nhau về đường học hành.

Các trường học lớp ở Đông-dương, số học trò càng ngày càng nhiều ra mãi, mà số người cho con em sang Pháp học, cũng mỗi ngày mỗi đông.

Nhưng nếu bổn phận người Pháp phải dạy dỗ cho người thiếu-niên Nam-Việt mọi điều về đường Khoa-học, văn-minh, thì đối với các người gia trưởng của bọn thiếu niên ấy, đã sẵn lòng tin cậy gửi con em sang Pháp, người Pháp lại phải giúp đỡ và đường luân-lý tinh thần: có thể thì khi các người thiếu-niên ấy trở về, mới còn giữ được mọi tình chất về gia đình, về xã-hội, là những tính chất mà dân tộc Việt-Nam vẫn lấy làm giữ gìn xưa nay.

Các nhà bất đầu lập nên ấy, số là nhà của các người Trung-kỳ, Bắc-kỳ, Nam-kỳ, Cao-mên và Ai-lao sang du học bên Pháp, ấn ở tại đó, được đã mọi sự sẵn sàng.

Sau khi các thiếu-niên ấy đã sinh-hoạt cùng người Pháp, đã hiểu biết người Pháp, trở về nước nhà, đem theo chất không khí của nước Pháp về, thì trong lòng sinh ra cảm nhớ nước Pháp biết bao.

Bài diễn thuyết của quan Thuộc-địa bộ Thượng thư Léon Perrier

Trong bài diễn thuyết của quan Thuộc-địa bộ Thượng-thư Léon Perrier, đại ý người nói cái nhà ấy của học-sinh Đông-dương lập xong, thì có nhiều sự hay thú. Trong kinh nhà Phật có câu rằng: « Cái tư-tưởng của con người thật khó mà dung nạp được, nó nhẹ nhàng muốn ra vào đâu thì ra. Bề kiềm chế được nó, là một sự hay, mà kiềm chế được khéo thì mọi cái ở ngay thân phận ». Lại rằng: « Bể mái nhà không thể mưa dột vào, hễ cái tri sơn người không quấn cố xiết, thì nhà ở mới tinh hàm mưa ».

Đoạn quan Thượng-thư nói: Nhờ các ông ở cái nhà này của chúng ta sẽ không dột vào được đâu, ai vào đây, chỉ có cái tinh hàm muốn học được, hiểu được mà thôi, nhà không có tinh hàm muốn gì khác nữa.

Cao-lão nói rằng « Người thì đã khó làm rồi, nhưng chưa biết học vẫn như thế nào? Nói xong bèn sai gia nhân mới ông gia-sư và cậu Cao-Tiên ra chơi.

Bỗng một lát. Tiên-Thanh thấy một ông trạc độ người năm mươi tuổi, phong độ nho gia, diện mạo đạo đức, với một người con gái hoa-lê, đều còn đi trước đâu, mấy thanh-niên-Ai-lao, ra ngồi chơi đấy, Tiên-thanh nghĩ thầm rằng: « Em gái nó trăng tiêu thanh tú như tranh kia, chẳng rằng chị nó là người sắc nước đẹp. Anh Nhan-Tuấn ta thật tất duyên lắm ». Phan-tê nứng xong. Cao-lão bảo ông gia-sư rằng:

Vị tôn khánh này là một bậc thiếu-niên tài tuấn, quê ở Ngô-giang, tên là Nhan-Bá-Nhã.

Ông gia-sư hiểu ý chào-nhau, bèn nói rằng:

— Ngô-giang là đất nhân tài tụ hội, nhiều nghe rộng biết hơn cả mọi nơi. Lại hỏi rằng:

— Ở quý-ấp có đến Tam-cao, tại sao gọi là Tam-Cao vậy?

Tiên-Thanh đáp:

— Đến ấy thì ông Phạm-Lãi, ông Trương-Hầu, ông Lưu-quy-Mông, ba ông ấy đều có danh tiếng, thì cao, thì sa, nên gọi là tam cao.

Từ ngũ-kinh tứ chuyện cho chí binh gia chư-tử thì đều đàm đến. Tiên-Thanh cũng ứng đối lưu loát trên như nước chảy, không bức bách nào quên. Cao-lão vỗ tay khen người họa giả. Sai gia-nhân làm cơm trọng lịch sự thiết đãi. Tiên-Thanh Vưu-Thấn nghĩ đấy một đêm, sáng ngày hôm sau thì biệt xin về. Cao-lão có ý quyến luyến, cố lưu lại chơi. Tiên-Thanh không chịu ở. Cao-lão gọi Vưu-Thấn lại bảo thầm rằng:

— Tài mạo Nhan-Tuấn như thế, tôi đã bằng lòng làm rồi, nhờ tiên-sinh khéo tác hợp cho thành phu phụ.

Vưu-Thấn nói:

Cụ đã dạy như thế, kẻ tiểu tử này xin lĩnh mệnh.

Tiên-Thanh cùng Vưu-Thấn xuống thuyền, truyền đi hôm ấy không được thuận gió, mãi đến canh khuya mới về đến nhà.

Nhan-Tuấn thấp đèn ngồi chờ tin tức, canh khuya thấy Tiên-Thanh Vưu-Thấn gọi cửa vào, Hai người thuật hết chuyện đến nhà họ Cao cho Nhan-Tuấn nghe.

Nhan-Tuấn nghe nói việc cầu hôn của mình đã xong mừng không xiết kể, chọn ngày tốt đem sính lễ đến, định đến ngày mồng ba tháng chạp làm lễ thành-thân.

Ngày qua tháng lại, chẳng bao lâu đã sắp đến ngày cưới. Cao Tán kéo được con rể là người tài mạo kiêm toàn. Đi đến đâu sáng thương khoe khoang. Tay rắn phong tục ở Ngô-giang « khi cưới, con gái không đi đón vợ ». Nhưng họ nhà gái yêu cầu rằng, Nhan-Tuấn có đến thân nghinh mới cho đưa dâu về.

Nhan-Tuấn nghe nói như vậy có ý lấy làm lạ, bàn với Vưu-Thấn rằng: Chuyến này ta phải đi thân nghinh mới được.

Vưu-Thấn đặm chân xuống đất nói rằng:

— Ngày trước Tiên-Thanh đến, nhận lời là Nhan-Tuấn, cả nhà người ta ai cũng biết mặt cả rồi. Nay ngài lại đến, họ nhà gái thấy anh rể thay hình đổi dạng như vậy, chẳng rằng không nhận. Đến lúc giờ không những tôi là người làm mối phụ nhọc mà thôi, đến cả việc cheo cưới cũng hẳn không xong nữa.

Nhan-Tuấn nói:

— Vậy thì tính thế nào cho tiện?

Vưu-Thấn nói:

— Cứ như ý tôi thiết tưởng rằng không gì bằng lại nhờ Tiên-Thanh đi thân nghinh giấp. Bởi đến lúc đã đến đưa dâu về rồi, dẫu rằng nhà họ Cao có biết rằng lần trước nhờ người đi làm rể mướn, cũng không thể đổi con gái về được nữa, khác gì chẳng thành phu-phụ.

Nhan-Tuấn ngồi lặng yên, nghĩ ngợi một lúc, rồi vào thư phòng nói với Tiên-Thanh rằng:

— Đến ngày mồng ba tháng này, ngu huynh lâm lễ thành hôn, ngày mồng hai phải đem lễ vật đến nhà gái. Vậy phải nhờ hiền đệ đi thân nghinh giấp, việc mới xong được.

Tiên-Thanh nói:

— Thân nghinh là đại lễ. Tiểu đệ không thể thay được.

Nhan-Tuấn nói:

— Hiền đệ nói rất là chí đáng. Nhưng trước hiền đệ đã đến cho nhà gái xem mặt rồi, nếu nay không đến thân nghinh, chẳng rằng họ nhà gái sinh nghi, việc hôn nhân lại không thành; Bỗng gió mới sinh ra sự kiện tụng, không khéo liên sau đến cả hiền đệ, nếu hiền đệ đi thân nghinh cho, thì việc quyết xong, về sau phòng có xảy ra sự ngu-huynh xin chịu trách nhiệm hết sẽ. Đó là cái đạo quyền nghi. Hiền đệ nên tận lực giúp ngu huynh, chớ nên từ chối.

Tiên-Thanh thấy Nhan-Tuấn cố nói khẩn khoản, cũng phải vâng lời đi thân nghinh giấp.

(*Còn nữa*) Thạch-bằng dịch thuật

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-mã, Rừng Hạ-cương)

Chính sở tại Hanoi, 52, Phố Hàng Đồng

DIỆN-THOẠI SỐ 152

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 lấc trở lên để làm cột nhà.

RỪNG, NỨA và các thứ lâm sản nước Nam.

Có xưởng tại Sơn-Tây, Vân-Yên, Bắc-ninh

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Paiements en timbres-poste)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gửi trả bằng con-niêm cả.

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỈ 0$10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đổi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đáng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Nào mua bán đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục báo đồng-niên, cần ngài cho bản-quán cái giấy cuốn-báo, bản-quán xin tính rất xuống 0 p. 08 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán *(Immeubles à vendre)*

Muốn bán một khu đất 200 thước vuông tây ở phố Bạch-mai giá rẻ rẻ. Hỏi bà Nguyễn-văn-Xuân, 98 phố hàng Đồng Hanoi, sáng từ 7 giờ chiều từ 3 giờ đến 6 giờ. 5.764

Đồn-điền, ruộng, trại *(Concessions, rizières, propriétés rurales)*

Có một cái trại ở cạnh đường xe-điện Cầu giấy gần chùa Voi-phục, rộng được 1.706 m², trong trại có một cái nhà mới làm rất hợp vệ-sinh và có đủ các phòng. Ai muốn tậu hay là thuê thì xin gặp số nhà 5, phố Cửa-nam mà hỏi (5, Rue Neyret, Hanoi). 7.490

Xe ô-tô *(Automobiles)*

Bán xe ô-tô De Dion Bouton, 10 mã-lực, 4/5 chỗ ngồi, còn tốt lắm. Giá rẻ. Hỏi tại số 25, đường Bobillot, từ 11 giờ đến 14 giờ. 7.479

Bán xe ô-tô « Renault », 10 mã-lực, kiểu xe hòm, (conduite intérieure) còn tốt lắm, giá rất rẻ.

Hỏi tại: Dr de Raymond, Dom Locale de la Santé, Hanoi. 7.481

Muốn bán xe Saimson, 10 mã-lực, 4 chỗ ngồi, thượng-hạng, tốt lắm. Mới chạy 12.000 k. Hỏi tại: 55, Phố Đồng-khánh, Hanoi. 7.496

BÁN RẺ

Một cái Samison 7 H P T. 3520 máy còn tốt, bánh mới và nhiều đồ phụ tùng. Hỏi tại hàng Cân số 10 Hanoi. 7.498

MUỐN BÁN XE Ô-TÔ

Chenard et Walcker 10/21 mã-lực, kiểu xe du-lịch, 6 chỗ ngồi, giá 1 200$, Chạy tốt lắm, có thể lấy ngay xe được. Hỏi tại Compagnie Indochinoise d'Équipement Industriel, 24, Avenue Pugimier. 7.499

Vì thừa nên muốn bán: Xe ô-tô « Berliet » 12 mã-lực, 6,7 chỗ ngồi, máy chạy rất tốt, và xe mô-tô « Moneti-Goyon » « Grand Luxe et Grand Sport » 3 ma-lực, còn mới nguyên, đi chưa đến 10.000 km, máy rất tốt.

Mua bán rất rẻ rẩng. Giá mặc cả.

Hỏi tại: M. Bùi-khắc-Minh 29 Rue Carreau à Nam-định

7.501 Nay kính thư

Lạc con *(Mise sur [illegible] (Enfants égarés)*

Tôi có người em tên là Tô-hoài-Chân nguyên giáo-học trường Bảo-hộ Hanoi, đi tòng-chinh bên Pháp về mắc phải bệnh điên: hôm 12 Juin mới rời tức là 25 tháng tư, hồi 3 giờ chiều, tự nhiên đi mất, tìm khắp mọi nơi vẫn chưa thấy.

Người em tôi năm nay 24 tuổi người đầy đà, mặt to râu nẩm tóc hủi ca-rô, lúc đi mặc cái áo cánh và cái quần trắng vải ta, đầu không khăn, không mũ, chân không đi giầy. Mồm không biết gì, thường hỏi Không trả lời.

Ông bà nào có biết tin tức ở đâu làm phúc hộ giúp đưa đến nhà, hoặc báo tin ngay cho biết để tôi đón về hết bao nhiêu tiền phí tổn, tôi xin chịu, xin hết sức thăm tạ ngay và sau này không dám quên ơn.

TÔ-PHƯƠNG-TẤP

Tham-tá tòa Công-chính Haiphong

Ở số 260 ngõ ba đầm, khối trường học Nam-Sinh Avenue-Belgique

HAIPHONG 7.445

Tôi có người cháu ruột tên là Nguyễn-viết-Thường, mười sáu tuổi, quán ở Xuân-trạch thuộc về tỉnh Phúc-yên, cha nó là Nguyễn-viết-Chất, làm chánh hương-hội, mẹ nó thì mất rồi. Nó theo ra ở mấy tôi ở phố « N° 2 Rue Julien Blanc Hanoi ». Nó đương học việc làm nghề thợ nguội ở nhà máy xe-hỏa ở ngoài ga Hanoi. Tự nhiên ở nhà không danh mang gì, mà từ tối hôm hai mươi mốt tháng tám tây mới rồi, bỏ nhà không thấy về. Vậy các cụ, các ông, các bà nào có thấy nó ở đâu thì xin mách giùm, xin sau hậu tạ.

Hình giáng nó không gầy không béo, mắt nó có vẻ, răng chẳng, đầu đã chẩn, lúc đi mặc quần áo ngắn, cầm cái ô chẳng.

Các nhà mộ phu nếu có tên ấy xin làm ơn thải nó ra và làm ơn chỉ giùm cho tôi biết để tôi bắt nó về thì tôi được thêm tạ lắm lắm. 7.497

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-lương, *A. Dejean de la Batie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00

2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00

3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1.00

4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá 3.00

(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Đổi tên làm rể

(Tiếp theo)

Tiên-Thanh ngẫm xong, [illegible] không nói:

Nhan-Tuấn lại nói:

— Bữa nay có việc gì xảy ra lắm thế nào huynh xin chịu trách nhiệm hết cả, hiền đệ hãy tất phải lo.

Tiên-Thanh nói:

— Đã hay rằng như thế, phương ngu ấo quân làm lễ, đến sau thế nào cho tiện.

Nhan-Tuấn nói:

— Ngu huynh đã sắp sửa cho sẵn cả rồi, có quân tha hồ lịch sự, chỉ cốt có một việc nhận tin là Nhan-Tuấn, đến sau cho người ta xem mặt mà thôi, như thế có khó nhọc gì.

Ngày hôm sau Nhan-Tuấn đến bảo Vưu-Thấn đưa Tiên-Thanh đi, Vưu-Thấn nghĩ tình xưa nay vẫn mượn đã nhiều, nên không dám trái mình, nếu đã đi cũng phải vâng lời, Nhan-Tuấn lại sai hai đứa đầy tớ là Tiên-Ất với An-Bằng đi hầu Tiên-Thanh, dặn rằng đến nơi thì gọi Tiên-Thanh là quan-nhân, chớ đừng lộ cho người ta biết là người họ Tiên, kẻo nữa việc không thành.

Tiên-Thanh vẫn người phong nhã, [illegible] đẹp giai lắm. Bữa người ấy ăn cơm xong rồi nhau xuống tuyền, đến lúc mặt giới tà, thì tới nơi Tây-Bằng-Đình. Tiên Ất lên, vào nhà họ Cao đưa danh thiếp vào trước.

Cao-lão nhận được danh thiếp, mời Nhan-Tuấn vào ngồi.

Tiên-Thanh đi trước. Vưu-Thấn đi sau. Cao-lão thấy qua Nhan-Tuấn giả, áo khăn sáng tỏ, diện mạo tuấn tú, trong rằng Nhan-Tuấn thật, trong lòng có phần hơn ý. Đôi bên thi lễ xong. Cao-Lão mời Nhan-Tuấn ngồi chơi (đây là Nhan-Tuấn giả). Tiên Thanh hai bà lân khiêm-nhường không dám ngồi làm một. Vưu-Tuấn nói với Cao-lão rằng:

— Thưa cụ đây là cậu Nhan-Tuấn, tên hiệu là Bá-Nhã.

Cao-lão nói:

— Trông người tuấn nhã lắm. thật là lân xăng với người.

Cao-lão lại hỏi đến gia thế. Tiên-Thanh đối đáp hoạt bát phép tắc.

Thái-thái hỏi rằng:

Gần đó nên trạm nữa, thì đến huyện Nhâm-bình, vậy vì sao chú lão gia lại ở lại đây, chẳng là chậm lại mất nhân ngày đường ư?

Lão gia nói:

Chính là tôi muốn tìm lối để cho được nhanh lên, vì lão nầy tới ra hỏi người hỏi thăm mới biết là có một cái đường nhỏ đi tắt rất gần, vậy cùng là hôm nay nghỉ lại đây, ngày mai sớm người cứ đi thẳng con đường nai lớn, đến huyện Nhâm-bình chờ tới, cần tôi thì tôi theo con đường nhỏ, rồi sẽ đến sau.

Thái thái nghe nói, vội vàng nói rằng:

Lão gia lại định đi vào con đường nhỏ ấy làm gì, chẳng nghe con nó đã nói vì đi vào con đường nhỏ ấy mà gặp phải nhiều sự nguy hiểm thế nào đấy ư?

Lão gia nói:

Thái thái sợ cho tôi lại gặp sự nguy hiểm như *Long-mỗi đó* ư? Điều ấy không can-ngại, tanh-thái nên biết, rằng con người tài đức, cho đã vẫn đến khánh khác đến tai nạn, nhưng cũng ở lòng mình ngay thẳng thì không có việc gì là đáng sợ cả, vả chẳng hạn phúc hại giới, phúc không thể sẵn được, tự hạn cũng không thể tránh được, mình ở lành thì phúc bền giới sẽ đánh phúc, mình ở ác thì hạn kia đã khó tránh đến thế nào cũng có ngày phải mất. Tanh-thái cứ xem nhau con ta là, một đứa rất hèn nhát, lại lấp một cái tai nạn rất gớm ghê, trường đến rằng lại còn được xem hạp mặt nhau, vậy mà nạn khỏi tai bay, lại gặp được mối duyên lành bỗng đâu ran rải đến, như vậy thì sao người có thể lấm được không? Chẳng là không, đã không ở sự người thì thì ở lòng giới, đã ở lòng giới thì không can-ngại mà phải lo sợ.

Thái thái nghe lão gia nói có lý lắm, liền nói rằng:

Nếu vậy thì lão gia phải đem hai người đi theo.

Trương-công nghe nói liền nói rằng:

Xin thái thái cứ yên lòng, đã tôi xin đi theo bảo hộ lão gia.

An lão gia lắc đầu mà nói rằng:

Không dám phiền ông, tôi đi theo đã chỉ độ năm ngày, gia quyến cứ đi trước đến huyện Nhâm-bình chờ đó nghe tin, vậy xin ông cứ trông nom cho gia quyến, đi lên đó trước là hơn, còn tôi cùng *Ngọc cách, Bái-cần* và một tăng mã công đi, cũ đeo cái bao cùng cái *Thập-tam-mưu* thì cũng như cái bảo bộ thân không còn lo ngại gì.

An lão gia nói rồi, lấy lời người nhà thu xếp đi nghỉ, và dặn *Bái cần* rằng:

Ngày mai mi thuê một cái xe tay để ta ngồi, và thuê ba con lừa, để công tử cùng mi và thằng nhỏ cỡi, thấy trời ta đến kẻm mặt mũi xong, cái dụng rồi ra đi, ta đã giục sẵn cho ý.

Bái-cần vâng theo như lời, liền gọi mọi con người và giả đến mà hỏi rằng:

Hai mọi con mụ, trước kia ở hầu vị cô nương một nhà nào đó, có nhớ ngày sinh tháng đẻ của vị cô-nương ấy, và năm mấy tuổi thì bao giờ, năm mấy tuổi thì bao giờ, năm mấy tuổi thì đã gả chồng, nhớ cho ra sự khác người không? Mọi con mụ có biết được điều gì, nên nói cho ta biết.

Người vì giả nghe hỏi sắc ngay ngáy không hiểu ra thế nào, nghĩ mãi mới ra, rồi nói rằng:

Dạ dám hầu lão gia, vị cô nương ấy năm nay mười sáu tuổi, nhân tính con rồng, sinh đầu vào khoảng giờ thìn ngày mồng ba tháng ba, tôi đây nhớ không được đúng cho lắm.

Người con gái mụ ấy tiếp nói rằng:

Phải, vị cô nương ấy sinh đúng vào giờ thìn đấy, người thấy số xem số nói là ngày sau số làm nên vị nhất phẩm phu nhân.

Người vì giả nói:

Phải đấy, quả có người thầy số nói như thế, vì số nương ấy hãy còn thì nhỏ chân, chẳng tuổi tai số tốt.

Người con mụ ấy lại nói:

Lão cô ấy còn bé, con không có đi theo chân, thấy số ấy có một cái tinh khác người, là chỉ thiên mệnh sáng mau đào, rồi đến đầu lên cái nam sao ban vô ngũ, sau không được ấy gì đến cao việc nữ công cả, lão gia và thái thái sau phải vậy số bao tăng sự tạo tai nạn và nam không hạt lam tao nao, vì số nương ấy lại nói: nam thì lại sang hay, nhà nó mẹ cuông bắt đầu sau tại chẳng có lão phải cho đến và nghe, mình biết được thì sẽ gì nay hoàn nhân.

An lão gia nghe nói gật đầu cười mà nói rằng:

Ừ, mọi con mụ nói phải đấy.

An tanh-tanh ngồi ngay lão gia bảo ta nai mọ con người ấy nói chẳng 15 là cần cang ấy gì, hãn bảo rằng:

Lão gia ngại thế nào mà lại hỏi đến những câu ấy đến sau nam [illegible]?

Trương-kim-phượng liền nói rằng:

Lão lão gia sẽ nương ấy là cô gái *Thập-tam-mưu* đó mà?

An lão gia vẫn dán mọi mà nói rằng:

Mọi con bà không việc gì mà phải nang nẩy, chẳng nghe không qua ba nay, ta số mọ con ấy được gặp *Thập-tam-mưu*. (Còn nữa)

Nhi-nữ anh-hùng

BOÀN-NGỌC-TRÂN dịch thuật

Gắn hoa tìm lối bướm, gặp Hoa trung, Lại nói chuyện An thái thái và vợ chồng công tử trong hai đông là Trương-lão-thực đến nhà lăng muốn được bao con Thập-tam-mưu, nên nghe lão-gia nói như thế đều lấy làm vui mừng, lúc ấy *Lương-tài* ở kinh nghe đã ra đến nơi, lão gia liệu tức sai đi thu xếp cho đã hành lý, và sai người đi thuê xe, không đầy mấy ngày tan xếp đã xong, cả nhà cùng lên đường, sang đò qua sông Hoàng-hà, rồi đi trông thẳng phía bắc mà đi.

Đi không mấy ngày đã đến một nơi chỉ cách huyện Nhâm-bình chừng bốn mươi dặm, liền đưa nhau vào nhà hàng ngủ. Nhà hàng ấy chính là cái hàng khi công tử và *Trương-kim-phượng* ở chân Hằng-nhân ra đi đưa nhau vào trọ. *An* lão gia ăn cơm xong, một mình lững thững đi ra ngoài cửa hàng, thấy bọn phu xe đang ngồi xổm ở dưới đất ăn cơm, liền gọi lên chạy đến mọi, lần là hỏi chúng nó rằng:

Chúng tôi hôm nay muốn đi đến huyện Nhâm-bình, không biết đi về lối nào? và cái chỗ gọi là hai mươi tám cây liễu đó ở về phương nào? gần ấy cách huyện Nhâm-bình xa chừng bao nhiêu? ai biết xin nói lên lấp giấp.

Trong bọn đó có một đứa biết liền nói rằng:

Muốn đi đến chỗ hai mươi tám cây liễu đó, làm sao lại đi qua huyện Nhâm-bình, đi thẳng là đi quanh, muốn đi đến đó thì đi rẽ xuống chỗ đường ngã ba, đi một quãng nữa đến chỗ gọi là Đông-kiều, rồi cứ thẳng đó đi đến chỗ hai mươi tám cây liễu đó, đến đó phải đi qua cầu đến Đông-gia-trang, tức là trại Thanh-yên, từ trại Thanh-yên đi chừng mười dặm nữa, đến chỗ ngã ba ấy, tai có đường cái lớn đi về huyện Nhâm-bình.

An lão gia nghe xong, rồi trở về trong cửa hàng, bàn với thái-thái rằng:

Cửa hàng nầy đã chật hẹp nhưng sạch sẽ lắm mình lắm, vậy hôm nay chúng ta nên nghỉ lại đây.

Thái-thái hỏi rằng:

Chỉ đi độ nên trạm nữa, thì đến huyện Nhâm-bình, vậy vì sao chú lão gia lại ở lại đây, chẳng là chậm lại mất nhân ngày đường ư?

Lão gia nói:

Chính là tôi muốn tìm lối để đi cho được nhanh lên, vì lão nầy tới ra hỏi người hỏi thăm mới biết là có một cái đường nhỏ đi tắt rất gần, vậy cùng là hôm nay nghỉ lại đây, ngày mai sớm người cứ đi thẳng con đường nai lớn, đến huyện Nhâm-bình chờ tới, cần tôi thì tôi theo con đường nhỏ, rồi sẽ đến sau.

Thái thái nghe lão gia nói, vội vàng nói rằng:

Lão gia lại định đi vào con đường nhỏ ấy làm gì, chẳng nghe con nó đã nói vì đi vào con đường nhỏ ấy mà gặp phải nhiều sự nguy hiểm thế nào đấy ư?

Lão gia nói:

Thái thái sợ cho tôi lại gặp sự nguy hiểm như *Long-mỗi đó* ư? Điều ấy không can-ngại, tanh-thái nên biết, rằng con người tài đức, cho đã vẫn đến khánh khác đến tai nạn, nhưng cũng ở lòng mình ngay thẳng thì không có việc gì là đáng sợ cả, vả chẳng hạn phúc hại giới, phúc không thể sẵn được, tự hạn cũng không thể tránh được, mình ở lành thì phúc bền giới sẽ đánh phúc, mình ở ác thì hạn kia đã khó tránh đến thế nào cũng có ngày phải mất. Tanh-thái cứ xem nhau con ta là, một đứa rất hèn nhát, lại lấp một cái tai nạn rất gớm ghê, trường đến rằng lại còn được xem hạp mặt nhau, vậy mà nạn khỏi tai bay, lại gặp được mối duyên lành bỗng đâu ran rải đến, như vậy thì sao người có thể lấm được không? Chẳng là không, đã không ở sự người thì thì ở lòng giới, đã ở lòng giới thì không can-ngại mà phải lo sợ.

Thái thái nghe lão gia nói có lý lắm, liền nói rằng:

Nếu vậy thì lão gia phải đem hai người đi theo.

Trương-công nghe nói liền nói rằng:

Xin thái thái cứ yên lòng, đã tôi xin đi theo bảo hộ lão gia.

An lão gia lắc đầu mà nói rằng:

Không dám phiền ông, tôi đi theo đã chỉ độ năm ngày, gia quyến cứ đi trước đến huyện Nhâm-bình chờ đó nghe tin, vậy xin ông cứ trông nom cho gia quyến, đi lên đó trước là hơn, còn tôi cùng *Ngọc cách, Bái-cần* và một tăng mã công đi, cũ đeo cái bao cùng cái *Thập-tam-mưu* thì cũng như cái bảo bộ thân không còn lo ngại gì.

An lão gia nói rồi, lấy lời người

Do Võ Phi Hùng Cung HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
"ỌC VÀNG"
MÁY Mỉ-Anh,
15 chấu-kính
Mặt cả kim
có chữ dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá: 11$50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
89, Phố Paul Bert, — HANOI

2013

Thuốc PEPTO KOLA ROBIN

(Peptone, Glycérophosphate et Kola)

Là một thứ rượu thuốc rất ngon để giúp thêm sức mạnh cho hàng phụ-nữ vì yếu sức mà không có thai nghén đặng.

Nó cũng giúp sức đặng cho những người bị mệt nhọc vì làm công việc nhiều phải lao-lâm mệt trí, trị được bệnh yếu nhược và lại rất cần cho những người đau yếu mới mạnh.

Thuốc này lại còn phục-sức được cho những người bị sốt rét nữa.

Mỗi khi ăn cơm xong uống một các nhỏ rượu này thì chống lại sức.

Có gửi bán tại các hàng thuốc

XIN NHẬN KỸ LẤY HIỆU:

LABORATOIRES MAURICE ROBIN
13, Rue de Poissy, Paris
VÀ ĐỪNG MUA BẰNG GIẢ HIỆU.

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$80

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
81, phố Paul-Bert, Hanoi

1500

TRẦN - QUANG - MINH

Chuyên môn đồng-tràng

199, Hàng Bông-lờ, Hanoi

MẮY NHỜI LÍNH-CẢO

Thưa các quý-khách,

Bản-hiệu xin ai chi chuyên về một nghề giồng răng. Giồng đủ các thứ răng. TRẮNG, ĐEN, VÀNG, BẠC, nhổ răng, chữa sâu răng, vá răng, răng đen đánh trắng, răng vẩu, răng khểnh, răng lệch lạc chỉnh lại cho đều, nhất là các cụ già gần hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, đã sinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nói cũng như răng thật không bẩn-bịn gì cả.

Vậy xin mời các qui-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm, hoặc hỏi-hỏm điều gì, bản-hiệu xin hoan-nghênh trân-trọng, cái nghĩa minh-bạch, cam-đoan làm đầu được như ý, và giá tính lại rẻ hơn tất cả các nơi khác.

Các quý-khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tỉnh làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về. Bản-hiệu sẽ có người đến tận nơi làm, và giá nhỏi ngay.

Kính cáo
Trần-Quang-Minh
OUVRIER-DENTAIRE
199, Rue du Coton, Hanoi

TRỊNH-XUÂN NGHĨA

7, Rue du Chanvre, Hanoi

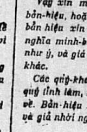

Lit en fer et en cuivre dit de luxe glace
Accessoires pour LITERIE
Sommiers métalliques (toutes dimensions).
Glace de Salut Gobain de toutes dimensions et formes pour ameublement
Grand choix de baguettes pour encadrement et miroirs.
MEUBLE SOMMIER TONKIN
Lampe à manchon à Tête

NÊN XEM !!! NÊN XEM !!!!!

Thưa lời nhiều qui-khách bạn hàng bảo, tôi có mở thêm một chi-điểm chuyên trách việc mua bán thay các ngài ở xa:

Bất cứ qui-khách cần mua, hoặc cần bán hàng gì, — cứ viết thư về tôi sẽ mua tận gốc bán tận ngọn cho ý-kiến ngài.

Ngài sắm có hàng rồi chưa bán được mà cần tiền ngay, tôi có thể nhậm trước tây tăng giá hàng cho vay trước được hai phần ba mà lấy lãi vừa phải.

Qui-khách cần hỏi tin-tức, hoặc giá hàng gì, bất cứ quan lại, xin cứ viết thư về kiếu tôi sẽ xin tìm kiếm rất minh bạch mà bảo cả ngài biết ngay.

Nay kính cáo
ĐỨC-LONG HIỆU
90, Phố Mã Mây, Hanoi

Xin chú-ý đến hiệu chè Chính-Thái, Song-Hỉ chính hiệu

CÁC NƠI PHÁT HÀNH
(HIỆU CHÈ VINH-MẬU)
Số nhà 144, phố Khách, Nam-định.
Số nhà 23, phố Hàng Ngang, Hanoi.
Số nhà 21, phố Đồng-kiểu, Hải-dương.
Ở các tỉnh Nam-kỳ và Bắc-kỳ đều có nơi phát-hành.

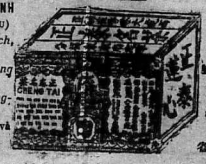

注意正號正泰雙喜名茶
總行發
茶茂榮號
南定市河內行街
百一十四百十二號
海防市關廟街
十二號
各所代理商經售代有均

Năm 1926, ở trong Tổng-hội nước Pháp vẻ-vang, và dùng kim-bài thưởng tiến làm đầu hiệu, người khác không được giả mạo. Gần đây cũng có nhiều quan-viên, chế ra hàng-hóa giả mạo dùng danh-hiệu của bản-hiệu để lừa dối và mua lợi. Vì thế bản-hiệu mới đổi dùng cái giấy hiệu đến ở nơi bao chè, các thứ trà là tinh-tế, để phân biệt với hàng chè giả mạo, xin các quí-khách để ý đến cho.

注意留所幸君諸願要

SẮP TÁI-BẢN

KIM VÂN KIỀU

— *Tiểu-thuyết* —

HÙNG-SƠN NGUYỄN-DUY-NGUNG DỊCH-THUẬT

Vũ-Đình-Long san nhuận

Bộ Kim-Vân-Kiều tiểu-thuyết in mấy lần trước, bán hết đã lâu. Nay Tân-Dân Thư-Quán sửa lại rất kỹ, đang in lại, chẳng bao lâu nữa có sách bán.

Bộ Kim-Vân-Kiều tiểu thuyết lấy bản cổ điển cách đặc-sắc sau này, đủ khiến cho các độc-giả hoan-nghênh:

1-) Nhời văn sửa lại rất kỹ.
2-) Nguyên-văn 20 hồi, lần in trước rút xuống 18 hồi. Lần này dịch in đủ 20 hồi.
3-) Có dịch in cả 20 bài bản của Thánh-Thán, mỗi hồi một bài.
4-) Có nhiều bức vẽ của nhà danh-họa Ngô-đăng-Đinh.

Tân-Dân Thư-Quán kính cáo

Việc Nam-kỳ

CAN-THƠ

Vụ án mạng gớm ghê ở làng Phong thạnh. — Sớm mai thứ sáu này là ngày tên Đại-hình ở Cần-thơ xử vụ đồ máu ở làng Phong-thạnh (Gò-gai) tỉnh Bạc-liêu, vì vụ ấy mà đã phải tháo một vị sen-đầm Tournier và bốn năm mạng người vô tội. Thường cả đồng hàng đều ngóng trông tin tức, coi công-lý chánh-phủ định đoạt thế nào.

Làng Phong-thạnh là một làng ở trên con đường đi từ Bạc-liêu xuống Ca-mau, một làng lân nay vẫn ăn tính mà chính nơi đó một ngày kia xảy ra cái tấn bi kịch là một gia-quyến kia phải ra trước Đại-hình..

Gia quyến ấy hiện giờ sẽ thấy có năm người là Ng-thị-Trọng, Lê-văn-Miêu, Ng-v-Tại và con gái là Thị-Tin 17 tuổi với Ng-thị-Liễu 18 tuổi. Hai đứa nhỏ, một người đàn bà, hai người đàn ông, cả thảy là năm người làm ruộng, tính thuần hậu ăn hòa lâu nay chỉ lo cày cấy miếng đất của cha khi làm chung để lại.

Người ta giựt miếng đất ấy, mấy người kia không cho, họ cũng muốn giựt đại, thành ra có tấn bi kịch thế oan hết năm sáu mạng người.

Trước năm 1900 Ng-v-Tại dẫn vợ con cha mẹ đến trú ngụ tại làng Phong-thạnh, làng ấy khi đó chẳng phải có nhà cửa như bây giờ, chỉ vài cái nhà lá nhỏ nhỏ mà thôi. Người khẩn một miếng đất của mười ba mẫu ở đồng Nọc-Nan.

Năm 1900, đất ở Bạc-liêu không thiếu gì, chánh phủ còn nài nỉ cho người làm ruộng đến đó mà khẩn đất. Đất thiếu gì mà phải giành giựt?

Năm 1900 có tên Dược kin xin chánh phủ khẩn mười mẫu đất trong năm mươi mẫu của Ng-v-Tại còn lại cho Ng-v-Tại thì nói rằng năm đó có xin khẩn thêm hai chục mẫu nữa. Bơn đó người ta tưa được năm 1916.

Không ai tranh giành nhau gì hết vì khi ấy đất có thiếu chi? Nhưng có một điều không ai cần nghĩ ngờ gì nữa là đất ấy của gia-quyến Ng-v-Tại làm thành ra ruộng tốt.

Mười mẫu đất của tên Dược xin khẩn trong đất của Ng-v-Tại sau bán lại cho Bang-Tâu năm 1927 tức là năm ngoái này.

Tên Bang-Tâu là một tên Khách trú nhờ tính Tâu-liêu mà làm giàu. Va gần bị đuổi về Tàu, nhưng nhờ quen lớn với một viên quan Annam kia mà khỏi. Mười mẫu đất ấy năm 1900 thì không ra gì, chớ nay mỗi mẫu giá đáng bốn trăm ngàn bạc.

Thành ra đất của nhà họ Nguyễn đã biết bao nhiêu giọt mồ hôi phải vì tay tên Bang-Tâu.

Gia-quyến của Ng-v-Tại khi được lịnh của chánh-phủ bảo phải trả đất cho tên Bang-Tâu thì liền định chống trả đến cùng. Chẳng phải họ dám vi lịnh của chánh-phủ, nhưng vì dân ở nhà quê không được rõ luật pháp, chỉ biết rằng đất ấy mấy năm nay mình có sống trồng tỉa.

Bang-Tâu thấy việc không xong có ý sợ, bèn bàn quyền mình cho Hà-thị-Trần ngày 15 Octobre 1927. Dư luận công chúng ở Bạc-liêu thì nói rằng tên Bang-Tâu là người hàn vốn mua chung với ông Ngô-văn-Huấn chủ quận Gia-Ray hiện tới làm hội-đồng quản hạt và bà huyện Lành tên là Hà-thị-Trần vốn là tì ông gia của ông Huấn, Dường ấy ta nên nghĩ ra sao? *Chúng tôi yêu cầu quan tòa xét xử rõ ràng cả chỉ của ông Ngô v. Huấn trong vụ này cho kẻ bị thác oan được ngậm cười nơi chín suối mà kẻ bị hàm oan cũng được vui lòng.*

Hà-thị-Trần điền chủ lớn được lịnh phát mại ruộng đất nhà họ Nguyễn ngày 6 Décembre 1927. Cả nhà đều biết rằng việc đó cũng rồi chỉ liên thác mà chống chỏi cho mình. Lần thứ nhất bà thăm thì Ng-thị-Trọng phải đi đầu, lần thứ nhì cũng Ng-thị-Trọng, có bà đứng dậy vỗ ngực chịu đi liều thác chết trước.

Ngày 16 Février 1928 sen-đầm Tournier đi với sen-đầm Bouzon cùng bốn tên lính đến, thì hành vi sao lại ăn tên bảo gia-quyến bà hương chánh Lường phải giao lại cho Hà-thị-Trần.

Nguyễn-thị-Trọng đến trước trả lời cho ông Ký là của nhà mình có không cho ai đến lấy lần gạo mà vẫn rồi đó cả. Có sen đầm Tournier vâng lịnh chánh phủ, có phận sự mà làm, nghĩa là có bảo lấy lần lại, thì Trọng nín ngăn. Có Tournier liền giơ tay mà xô ra, thì Trọng liền rút ra trong áo ra. Cô Bouzon xẩm tay lại bị đâm nhằm trầy tay, cô Tournier liền bảo tổng lại tử-tế và bảo lính giữ không cho trở ngại suốt đêm ngày cho chẳng phải bắt buộc gì thì Trọng, thì Xu là chán, thấy vậy chạy vào nhà la lên, giấy lát trong nhà chạy ra gần mười mấy người cầm dao mác la lớn lên rằng:

— Lão ký của chúng tôi đây công mới xô, chúng tôi không cho lấy đi và nhất định đổi mạng sống mà giữ của.

Cô Tournier bắn một phát súng lên trời dọa hăm, nhưng họ cũng cứ áp tới, cô Tournier bắn một phát súng trúng Nguyễn-văn-Chức nhào xuống nhưng chưa thác. Chức chồi dậy đâm Tournier một đao ở dạ dưới cô Tournier ngã xuống bị Nguyễn-v-Tại đâm luôn một cây xà no.

Lúc đó M. Bouzon cũng bắn vãi vào, người bị bắn bên nào cũng hộn tay không, cùng đau máu mà làm sao đánh cho lại lính? M. Bouzon bắt bị trong súng lục liền lấy lần lấy súng của M. Tournier mà bắn tiếp. Bên nọ liệu sự không lại, bèn thảo lui và không những người bị bịnh. Lê-văn-Miêu lượm được cây súng của Tournier liền bắn vãi vô những không trúng ai cả.

Liền đó lính chế cô Tournier đi vào nhà thương G'aral bằng bè, kẻ điệu qua đường đường Bảellêu.

Trở ra Nguyễn-văn-Chức bị bắn thác tại trận, thì mấy người bị nhỏ bịnh, qua ngày mai mới chết.

Nhưa và Thị-nghĩa thác trước mà thăm nhiệt là Thị-nghĩa có thai thành ra thác hai mạng rồi nữa. Nhưng thì bữa 19 Février sau khi chịu đau đớn nên ngày rồi mới nhắm mắt được. Day có thị-Liễu còn bịnh mà thôi, bị bịnh ấy là đau sáng hắn nhiều. Thị-Trọng bị bắt liền tại đó.

Nguyễn-văn-Tại đâm con là Tia ra tòa bố Bảellêu thua với quan chánh tham biện và đem cây súng cầm cô Tournier làm rớt mà nạp, nhưng cũng bị quan Bồi thẩm họ lịnh giam cầm.

Lê-văn-Miêu bị bắt bữa 17 Février Cũng ngày ấy vào lối sáu giờ, cô Tournier tắt hơi tại dưỡng đường Bảo liêu. Cô Tournier thác đây cũng đáng thương, cũng người vô tội như mấy người thác kia vậy. Quan lương y mổ thây Tournier có nói rằng thác đây là bởi bị đâm ở dạ dưới...

Những người bị cầm ngục kinh mấy tháng nay, hôm nay mới được dẫn tòa đại hình. Bà hương chánh Lường có đáng mặt là đơn, mấy lời thiết yếu cho quan Biện-lý xin ngoại hầu tra, nhưng ngài ết ẳng cho. Thành ra mấy tháng nay bà hàn quanh một mình. bà tuổi sáu tám lớn lấy làm sự o cho tánh mạnh của bà.

Ngày 17 août này công lý sẽ định đoạt tánh mạng của những người bị cáo. Dẫu có kêu ân thế nào thì mấy người ấy cũng đều là kẻ vô tội cũng như cô Tournier là kẻ vô oan, đứa có tội nhiều, đến thì phạm vụ này, đến giết thác bốn đứng đồng bào và 1 người Pháp, chính là đứa đã làm cho Mã ngân, sau tới Hà-thị-Trần được mấy mẫu đất của nhà họ Nguyễn có mồ hôi xét oan làm ra nên rạng tốt.

Công-lý thì không hề tư vị ai cả, đều đó ai cũng rõ. vậy dẫu cho đến có tội kia quyền Thế đến bực nào xin chánh phủ cũng tra xét cho ra hẳn làm tội nó mới an lòng dân chúng.

Cẩu xin cho tên xét đến việc ấy mà kêu án kẻ bị oan nhẹ nhẹ, hoặc tha bổng đi, cho bào Tây, Nam, đều sáng mắt ra rằng toàn là kẻ oán tội. Nếu xử phạt cho đúng thì phạt đến làm ra đều dây mối nhẹ vụ này.

Ai là đứa đầu dây mối nhẹ?!? Xin chánh phủ lấy mắt mình đoán xét cho ra, lấy lòng từ bi hoặc tội nó, sao cho oan hồn nữa mạng người dưới dạ đất được an nổi, mà mừng rỡ trên đương gian nay còn có chánh-phủ Pháp vậy:

C. L. B.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại đã các ngài được biết biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho ; bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng mới tháng tây trở đi cho gọn.

Tranh Quốc-sử

Dạy con trẻ học Annam sử-lược, muốn cho chúng hiểu ngay và nhớ lâu, thì nên mua tranh quốc sử của M. Tạ-đình-Ninh sẽ đã xong được đời Hùng, có 50 bài trên vẽ tranh dưới chú sự tích, thật là rõ ràng, hay đã đóng nên một tập tranh quốc-sử đời Hùng. bán 1$20 một tập, và có bản lớ 2 xu mỗi bài, tranh đời Hùng có 50 bài là hết. Bây giờ bản hiệu đã gần xuất-bản tranh đời Thục đời Triệu v. v. giá bán thật rẻ, đã rẻ lại hay, xin quý-khách cứ hay chiếu-cố.

Bán buôn và bán lẻ tại hiệu HOÀN-VĂN, số 73, phố hàng Bông, Hanoi và hiệu QUẢNG-VĂN-THÀNH, 120, Bonnal, Haiphong.

Ai mua buôn từ 500 tờ trở lên, xin trừ 20 %.

7.450

AI LÀ NGƯỜI BẬC KỲ CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . 0$15
Tiền cước thường . . 0,05
Tiền cước Recommandé thêm 0,10

Thư và mandat gởi cho:
M. LÊ-NGUYỄN-ÚC
61-63, Rue du Coton
HANOI

Bút Máy

tiện giùng, bền, giá hòn mọi thứ khác.
Thứ bút này trong có ống cao xu nhưng không có lò so, nên cao xu không hỏng.
Lấy mực lối mỗi bằng hỏi
Ngòi chế bằng chất kim thực. không rỉ, dùng bền.
Mỗi cái cả cước 1$80
Ngòi không, mỗi cái 0.20
Cặp bút mỗi cái 0.50

Phúc Vinh
17 R. Sầm-Công
Hanoi

Ngày rẹp Quang-Lạc

To dụng bằng ni

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương)
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố Hàng Bông
Điện thoại số 150

CỦI, THAN,

Cỗ LÍM XANH HẠ-CƯƠNG, đã có tiếng cả công ích 7 tấc trở lên để làm cột nhà, ván, ván và các thứ lâm-sản nước Nam.

Có nhiều lắm Đáp-cầu, Vân-việt, Bắc-ninh.

Lầm thế nào mà chữa được

Một người ở chốn thôn quê ngộ khi gặp có tật bệnh gì, thì chẳng ai là chẳng thường cũng vẫn rằng nếu Lem thế nào mà chữa được tất bệnh nếu? Vì chưng xa nơi lính thành, thì chẳng có. Được thì không, thành thử người ốm chẳng có phương pháp thuốc thang gì mà chữa chạy cả. Bởi vậy phàm các người ở chốn thôn quê, ai nấy đều cần phải tăng tập có mấy quyển sách nói đã các thứ thuốc cần dùng ở chốn thôn quê và mọi điều chỉ bảo cho biết cách thức đúng các thứ thuốc ấy. Từng ngày hiệu báo chế Chassagne ở Hanoi vẫn tiếp được nhiều thư từ ở các nơi gửi về hỏi về việc ấy nên tòa nay hiệu báo-chế ấy vẫn cố sức kiếm cách làm cho ai nấy được như ý. Nhưng ngài vì thư gửi có hết công ngày càng nhiều không thể đáp riêng từng người được, bèn ấy hiệu báo-chế ấy có soạn riêng ra một quẩn sách khiến thiết rất thường dùng.

Mở khai có những chương sau này:

1. *NHỮNG LÚC KHẨN CẤP*, nghĩa là những bệnh cần phải chữa chạy ngay lập tức nếu không thì thành ra nguy hiểm to; đại để như: Ngất, chảy máu, bỏng, gãy xương, say nắng, thối cổ, phế, gió, người đi nhà vườn.....

2. *LỜI KHUYÊN CÁC BÀ MẸ*. Nói về cách tuyệt hảo nuôi con trẻ, một sự đề phòng để tránh các tật bệnh cho con trẻ và các cách chữa trị các tật bệnh ấy.

3. *MỌI BIỆC KHUYÊN BÁO VỀ VIỆC THÚ Y*. Sản nghiệp người nhà quê là chỉ trông vào đàn trâu bò, nhưng trong cuốn sách ấy chẳng tôi đành để một chương dài nói về sự sinh sản nói giống nội mà trong nhà cách giữ gìn cho các giống vật ấy khỏe mạnh luôn và cách chữa hay tránh mọi trong nhà khi có bệnh.

4. *CÁCH GIỮ NƯỚC UỐNG CHO TRONG SẠCH*. Biết bao tật bệnh sinh ra là chỉ tại nước uống đục bẩn, chưa kể bao những vi-trùng; bởi cần phải làm thế nào cho nước được giữ cho nước uống được trong sạch.

5. *NHỮNG BỆNH LẠNG KHÔNG KỂ KHÔNG THƯỜNG*. Như bệnh thấp, bệnh đau bụng đau đầu, đau gân, bệnh run. Mỗi bệnh ấy lại phải có ngay rõ một cách giản dị mà xem nay thực hành đã càng hiểu tâm.

6. *BỆNH SAU DẠ DÀY*. Nhiều người Nam mắc phải cái chứng đau dạ dày. Có xem trong chương này thì sẽ thấy cách chữa thống cách hẳn.

7. *CÁC BỆNH TẬT CỦA GIÀ BÀ*. Bên bà thường có tật bệnh luôn, rất đau đớn; nếu biết chữa cho hợp cách thì đỡ nhọc.

8. *CÁC BỆNH PHONG TIM*. Rất nhiều và rất nguy hiểm cho người bệnh và cho gia đình nữa.

9. *CÁC CHẤT ĐỘC*. Mỗi chương đã nói về cách chữa các chứng nọc độc: nó làm giết người ấy rất có ích cho các người ở xa nơi thành thị nữa. Cuốn sách này, ai hỏi gì cũng đều không khang lấy tiền. Vậy ai muốn xin cuốn sách ấy thì nên viết thư về cho

Đương thu phí đích một cái tem 5 xu cước để gửi lại, nên nói: thư nhà xin ngay tên sách hiệu báo-chế.

GÂY MÓN

Thuốc SIROP de DESCHIENS có huyết bổ

Làm cho Sung tức máu mạn, ấy là một vị thuốc của cố Lượng-y trứ bình.

Thuốc này bán khắp Bắc-Kỳ, cũng có thể thuốc các tỉnh xác - Các nhà thông tài thành Paris đều dùng nó.

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

GIẤY NÓI SỐ 59

NÊN ĐỀN ĐỐ MÀ HỎI :

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đang bà ở cữ* . . . . . *Một litre :* **2$40**

Trước khi ăn cơm nên uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước.* *Một chai :* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt.* *Một chai :* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao máu xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm.* . . . . . *Một chai :* **1,50**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều.* . . . . . *Một chai :* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu 3003

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

Même Mon à Saigon: GRANDS MAGASINS CHARNER

Ở TRÊN GÁC

Bán đại chiếu hàng

ĐỒ ĐẠC GỖ VÀ GIƯỜNG NẰM

GIƯỜNG sắt và đồng, sơn đen, có lò-so khung bằng gỗ, cột tròn.

Bề ngang :	125 c/m	140 c/m	160 c/m	180 c/m
Giá tiền :	650 f.	750 f.	950 f.	1050 f.

GIƯỜNG sắt và đồng, sơn trắng, có lò-so khung bằng gỗ, cột tròn.

Bề ngang :	160 c/m	180 c/m
Giá tiền :	1050 f.	1275 f.

ĐỆM nhồi cỏ, vải xám có kẻ, Tây may.

125 × 200	140 × 200	160 × 200	180 × 200
200 f.	250 f.	295 f.	345 f.

GỐI DÀI nhồi cỏ, vải xám có kẻ, Tây may.

Dài :	125 c/m	140 c/m	160 c/m	180 c/m
Giá tiền :	36 f.	40 f.	50 f.	62 f.

GỐI VUÔNG nhồi cỏ, vải xám có kẻ : 65 × 65 — 31 f.

Lại có Giường Hảo-hạng toàn bằng đồng, cột vuông, cột tròn, giá rất rẻ.

TẠI GIAN HÀNG BÀY CÁC THỨC-PHẨM

Hàng tốt nhất hạng và không đâu rẻ bằng

Trung Bắc Tân Văn

MỚI ĐỔI GIỜ LẠI

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHÚ

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI

Bắt đầu từ Đông-hà chạy sáng thứ tư tới Savannakhet kịp tàu đi Vientiane.

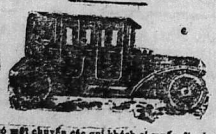

LƯỢT VỀ

Thứ hai ở Savannakhet về, mỗi tuần lễ một kỳ.

Mỗi tuần lễ chạy có một chuyến các quí-khách ai muốn đi, xin đánh giây thép trước mười bốn giờ, để sắp-đặt liệu xếp xe cho đủ.

ĐƯỜNG ĐI VÀO HUẾ

Vì xe lửa ở Huế đã ra tới Đông-hới. Xe auto chỉ phải chạy đến Đông-hới (Quảng-Bình) thôi. Ở Vinh chạy mất 4 giờ rưỡi, tới Đông-hới 12 giờ trưa, vừa kịp xe lửa vào Huế. Ở Đông-hới đợi xe lửa ở Huế ra chạy về tới Vinh vừa kịp đó; xe lửa đêm về Hanoi.

ĐƯỜNG YÊN-LÝ ĐI NGHĨA-ĐƯNG (PHU-QUI)

Ngày nào cũng có xe chạy, một chuyến đi và một chuyến về, đang với giờ xe lửa chạy ở Yên-lý về Vinh và ra Hanoi.

Lối đánh giây thép : PHAMVANPHU, *Linh, Đồng ha, Yên-lý, Savannakhet* 3012

BỆNH GIANG-MAI

Nên Trị bằng

THUỐC TÂM-VỊ

Thuốc này, chế theo bài của giáo-sư Fournier hoà lẫn với các vị thảo-mộc, đã có tiếng ba mươi năm nay, ai mà dùng đó trị bệnh giang-mai (tiêm-la) cũng chóng khỏi, không lo mai hậu phát ra chứng bệnh gì khác nữa. Thuốc này gồm ba vị khác nhau, đồng sức trị cho thiết khỏi bệnh, không thuốc nào bì kịp. Vì thuốc này tự uống lấy được và lúc trị bệnh vẫn ăn uống cũ-chỉ như thường, không phải nghỉ, phải tiêm (chích) khỏi đau đớn, tốn tiền. Ấy lại là một mối lợi nữa.

Thuốc này chế tại Laboratoires F. PARAT
64, Rue d'Hauteville, Paris
ở Bắc-Kỳ có chỉ tại :
PHARMACIE CENTRALE DE L'INDO-CHINE
59, Rue Paul-Bert - Hanoi

Muốn biết rõ cách chữa thì nên in cuốn sách riêng ở hiệu thuốc lớn đó.

CHÈ 宁泰

Quý-khách muốn xơi thứ chè quanh năm thơm ngon, xin lưu-tâm chiếu-cố xơi chè chính-hiệu NINH-THÁI thời quý-khách sẽ được mãn-ý.

NINH-THÁI

10, Rue des Cantonnais, Hanoi
113, Phố Khách, Haiphong
78, Phố hàng Trống, Nam-định

Urocedrol Galle

Thuốc mới trừ bệnh lậu, chế bằng Essence de Cédrus Atlantica. Tốt hơn các thứ thuốc đàn-bà không bao giờ làm đau thận, mà trị bệnh rất chóng

BÁN TẠI

Hanoi, hiệu Chassagne
Haiphong, Siêu Brausmiche

Agences d'annonces en Europe :
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT, PARIS (9e)

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài được-sĩ răng, chẩm những số tiền quá hai kẩu (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng mandats (mandats postes), chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem gián thư (timbres-postes), từ thứ 01.10 (0$04) trở xuống, chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension

MỘT CÁI NẠN GỚM GHE

Vừa rồi có một người Nam, sắn-sanh chừng đôi mươi tuổi, chẳng biết đi lừng thừng thế nào, đâm ngay vào đường xe-lửa, thành thử bị xe-lửa chẹt phải.

Chân tay bị xe nghiền đét rẹt cả ra, còn mình mẩy thì bị xé ra tan-tành từng mảnh, lôi-thôi ra đến mấy trăm thước. Sau khi khám xong mới biết rằng người thiếu-niên ấy vì mắt kém cái nên khi ấy không trông thấy đoàn xe-lửa tới nơi, thành thử mới đến nỗi thế.

Những cái nạn như thế, thật đáng xót xa biết là bao nhiêu, nhất là một người còn trai trẻ như vậy mà sao mắt đã kém cái như kia, để đến nỗi gây nên cái vụ khốn nạn ấy, thật đáng đáng thương lắm lắm thay! Mà xét ra nguyên nhân của cái thảm trạng, chẳng qua chỉ bởi không biết giữ gìn con mắt nên mắt mới kém, mới thành ra thế. Tuy nhiên, từ nay mà muốn tránh khỏi những cái nạn như thế, thì cũng rất dễ mà chẳng tốn kém là bao.

Ấy là nhờ thứ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX thì những cái nạn như thế, mười phần tránh được đến chín. Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX thật là thứ thuốc chữa-ít để lại các chứng đau mắt, nhất là những người mới bị đau mắt thì lại cảng-hiệu lạ thường. Vậy nên trong nhà, bất cứ bao giờ, cũng nên có một lọ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX thì khi nào thấy mắt hơi đỏ hơi đau, trong sáng đầy mắt dấp dính, thì chỉ nhỏ vài giọt thuốc ấy vào, là tức khắc khỏi nó không sinh nặng ra khó chữa được.

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX có bán ở hiệu CHASSAGNE 59, phố Paul Bert, Hanoi và ở các hiệu thuốc tốt khác.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, Chủ-nhật, thứ năm mở cửa ; vậy từ tìm đến đó.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU (hiệu đầu nai).

Người bị bệnh giập vì bệnh cết rất thường hay thấy trong mình mệt nhọc mà lại rất là lâu khỏi. Khi bị bệnh thì nhiều mỏi-mệt, yếu đuối ăt, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng, đau mình, khó chịu, mất nhọc hẳn thường.

Chân huyết kém hẳn ăt, thế thì nên hễ ngày vào cho chân huyết những chất để bổ đi trong khi ốm là : chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì để khỏi hẳn nữa.

Dùng thuốc ấy hễ đến độ đầy thì tan ngay, không cần gì phải kiêng gì cả. Chỉ trong vài hôm lại thấy khỏe mạnh như thường; những người sắp bị bệnh giập mới khỏi, yếu đuối, đau lưng, đau mình, đau độ được, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái là lùng. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 22, Ludgate Hill, LONDRES

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng; nên có đủ các tính chất bệnh rất thần-hiệu và chung vào hạng thuốc tối thứ nhất để trị các bệnh như là :

HO
HO GÀ
GRIP (Cảm thiên-thời)
HEN

và tóm lại là hễ thấy các chứng-bệnh về khí-quản.

Liều-độ uống : Cứ trong hai mươi bốn giờ, đừng từ năm đến sáu liều xấp, ngoài những bữa ăn.

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười lăm tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế :

CHASSAGNE

Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế sự nhất hạng, tối nghiệp
59, phố Paul Bert, Hanoi
Giữa năm số 59

VICTOR ! VICTOR !

Thu thanh bằng điện, đã các giọng hát Annam, mới có lần thứ nhất ở Đông-dương

ĐĨA HÁT MỚI

Rất lạ ! Rất hay ! Rất vui ! Rất thảm !

ĐẠI GIẢM GIÁ

ĐĨA HÁT « VICTOR » 0$75

Nos 43413	43416	43417	43420
43421	43428	43429	43430
43434	43435	43436	43437
43438	43440	43441	43442
43443	43446	43451	43452
43453	43454	43458	43483
43488	43489	43491	43492
43495	43499	40001	43633
43634	43639	40640	43641
43642	43643	43544	43545
43546	43547	43548	43561
42632			

Pressez-vous de nous passer vos commandes avant que le Stock ne soit épuisé.

ÉTABLISSEMENTS INDOPHONO, 58, Rue Paul Bert, Hanoi

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỔ

33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai : **2$10**

Bán tại hiệu CHASSAGNE
59, Phố Tràng-Tiền
HANOI

RƯỢU BỔ MARIANI

(Vin Tonique Mariani)

RẤT MẠNH

Mỗi bữa uống một cốc con

Bổ-dưỡng sức khỏe và tinh-thần

Bán tại Union commerciale indochinoise et africaine à Saigon, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái bình, Vương-nhou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, cùng trong Đông-dương, Thu xá, Saigon, Pnom Penh. 3007